UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Lotto 195/4

NOV.07

Inforciati ampliſſimum argumentum.

Notabiliter interpretãtur ferme oẽs rubri. totius Inforciati amplectentes titu. verſus mẽſurati.
Notantur optime variorum interpretum ſingularitates ſubtiliter in margine edite.
Inſeruntur multum probe riteqꝫ exquiſita ſummaria ſane valde magnifica.
Apponuntur mirifice approbationes gloſarum improbationeſqꝫ ſcabroſis titu. recte oportune.
Bona eduntur repertoria triplicia: optimoqꝫ leges diſponuntur ordine.
Recenter excluduntur (materie bene oportune) littere typice.
Plures apoſtille reperiuntur in ſedibus idoneis vere ſituate.
Inueniuntur notabiles ſolutiones oppoſitionum late explicabiles.
Admodum vtiles reperiuntur et optime vtriuſqꝫ iuris concordantie inſignes.
Subſtitutionum arbor nuperrime competenti titulo inſeritur. Fo. cviij.
Induſtrioſi adduntur caſus optimi bononienſis interpretis.

¶ Ad lectorem.

¶ Optimarum rerum inuentio ⁊ ſi lenocinijs verborum deſtituta ſit ipſa tamẽ ſui natura ſatis ornatur vt inquit Quintilianus. vij. de orato. inſtitu. facit quod dicit Vlpianus in. l. j. ff. de in integ. reſtitu. Idcirco in preſentiarum paucis conor cuilibet ſacratiſſimis legibus operam nauanti innoteſcere/ ea que huic operi (vltra ceteras impreſſiones) fuere addita hactenus: lȝ latiori epiſtola ⁊ maiori cõmendatione id fieri res poſtularet: immo vix (meo ni fallor iudicio) ſatis extolli poſſet ſi cõſideres lucubrationem correctionemqꝫ fere infinitarum legum ſiniſtre allegatarum: ⁊ gloſarum ſuperfluitatem et inſufficientiam/ aliquando ⁊ tranſpoſitionem non ſolum glo. verum ⁊ tex. Superaddite ſunt nonnulle additiones maxime in locis vbi glo. oppo. ⁊ nõ ſoluit. Itẽqꝫ in titulis difficilioribus ⁊ cõmunioribus approbationes ⁊ reprobationes glo. Singularitateſqꝫ annotauimus Caſus longos dñi Viuiani Bonoñ. I. V. docto. mirum immodum vtiles et cupide legum iuuentuti nõ minus neceſſarios correcte addi curauimus. Arborem ſubſtitutionum (omnẽ pene materiam cumulate ⁊ ſuccincte declarantem) inſeri ⁊ proprio loco iuſſimus. Multa preterea digna proliriori recitatione reperies interlegendũ/ que ſi cõmendare inceſſiſſet voluntas/ oratorius character attentandus eſſet. Vale.

Inforciati rubrice.

¶ Inforciati rubrice. cv. verſibus. xlvj. annotantur.

Quando coniugio dos eſt repetenda ſoluto.

¶ Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur.

¶ Terminat hec rubrica vigeſimumquartum librum. ff. veteris.

¶ Liber primus.

Impenſas dotis. res amotas dabo prime.
Agnoſco ventrem. ventris quoqꝫ nomine mitto.
Nomine ſi ventris mulier. de concubitus ſit.

¶ De impenſis in rebus dotalibus factis. De actione rerum amotarum. De agnoſcendis vel alendis liberis a parentibus. De ventre inſpiciendo vel partu cuſtodiendo. Si ventris nomine muliere in poſſeſſione miſſa eadem poſſeſſio dolo malo ad alium tranſlata eſſe dicatur. Si mulier vētris nomine in poſſeſſionem calumnie cauſa eſſe dicatur. De concubinis.

¶ Secundi libri rubrice.

Dat tibi tutelas. etiam teſtando ſecunda.
De confirmando. de legitimis dare poſſunt.
Tutores videas hic qui petat. atqꝫ miniſtret.
Autor. ⁊ ex facto. de ſuſpectis ſociabunt.

¶ De tutelis. De teſtamentaria tutela. De cōfirmando tutore vel curatore. De legitimis tutoribus ⁊ curatoribus. De tutoribus vel curatoribus datis ab his qui ius dandi habēt. Qui petant tutores vel curatores ⁊ vbi petantur. De adminiſtratione ⁊ periculo tutorū ⁊ curatorum. De auctoritate ⁊ cōſenſu tutorum vel curatorum. Quando ex facto tutoris: vel curatores minores agere vel cōueniri poſſunt. De ſuſpectis tutoribus vel curatoribus.

¶ Tertij libri rubrice.

Excuſat terna pars. educat. ⁊ rationes.
Utile. pro tutore gerit. falſus quoqꝫ. mandat.
Atqꝫ magiſtratus tenet. ⁊ de rebus eorum.
Jura dari ſuadent curatorem furioſo.

¶ De excuſationibus tutoꝝ ⁊ temporibus earum. Ubi pupillus educari debeat vel morari/ ⁊ de alimentis preſtandis. De tutelis ⁊ rationibus diſtrahendis. De contraria ⁊ vtili actione tutele. De eo qui pro tutore vel curatore negocia geſſit. Quod cū falſo tutore vel actore negocium geſtum eſſe dicetur. De fideiuſſoribus ⁊ mandatoribus tutorum vel curatorum. De magiſtratibus conueniendis vel heredibus eorū. De rebus eorum qui ſub tutela vel cura ſunt ſine decreto non alienandis vel ſuſpponēdis. De curatore furioſo vel alijs extra minores dādo.

¶ Quarti libri rubrice.

In quarta teſtator. ſed poſthumus. irrita. delet.
Heredes ſtatuo. vulgares ſubſtituendo.
Conditio inſtituit. ⁊ poſt de libero iure.

¶ De teſtamentis et qui teſtamenta facere poſſunt. De liberis ⁊ poſthumis heredibus inſtituēdis vel exheredandis. De iniuſto rupto vel irrito facto teſtamēto. De his que in teſtamento delentur inducūtur ⁊ inſcribuntur. De heredibus inſtituēdis. De vulgari ⁊ pupillari ſubſtitutione. De conditionibus inſtitutionum. De iure deliberandi.

¶ Quinti libri rubrice.

Teſtatur miles in quinta. acquirit ⁊ heres.
Monſtrat aperire. quis omittens. ſillanianum.
Si quis teſtari prohibet. ius codicis addat.

¶ De teſtamento militari. De acquirenda vel admittenda hereditate. Quēadmodū teſtamenta aperiantur inſpiciantur ⁊ deſcribātur. Si quis omiſſa cauſa teſtamēti ab inteſtato vel alio modo poſſideat hereditatem. De ſenatuſcōſulto ſillaniano ⁊ claudiano. Si quis aliquē teſtari prohibuerit vel coegerit. De iure codicillorum.

¶ Sexti libri rubrica.

Sextus dat primo legata notanda libellus.

¶ De legatis ⁊ fideicommiſſis primo.

¶ Septimi libri rubrica.

Septimus inde liber tractat legata ſecundo.

¶ De legatis ⁊ fideicommiſſis ſecundo.

¶ Octaui libri rubrica.

Ter quoqꝫ legata notat octauus liber ipſa.

¶ De legatis ⁊ fideicommiſſis tertio.

¶ Noni libri rubrice.

Annua nona tenet. vſum fructum quoqꝫ legat.
Seruitus. ⁊ dos hic legantur. ⁊ optio. vinum.
Inſtructus fundus. ſunt ⁊ legata peculi.
Additur his legata rubris penus. atqꝫ ſuppellex.

¶ De annuis ⁊ menſtruis legatis ⁊ fideicōmiſſis. De vſu ⁊ vſufructu ⁊ reddítu ⁊ habitatione ⁊ operis per legatum vel fideicommiſſum relictis. De ſeruitute legata. De dote prelegata. De optione legata. De vino tritico ⁊ oleo legato. De fundo īſtructo vel inſtrumēto legato. De peculio legato. De penu legata. De ſuppellectili legata.

¶ Decimi libri rubrice.

In decima parte legas alimenta. vel aurum.
Liberat. ac adimit. dubijs. que nomine pene.
Norma cathonis hꝫ. pro non ſcriptis. quibus aufert.

¶ De alimentis ⁊ cibarijs legatis. De auro ⁊ argēto/ mundo/ ornamentis/ vnguentis/ veſtibus vel veſtimentis ⁊ ſtatutis legatis. De liberatione legata. De adimentis ⁊ trāſferendis legatis. De rebus dubijs. De his que pene nomine relinquuntur. De regula cathoniana. De his que pro non ſcriptis habentur. De his qbus vt indignis hereditates auferuntur.

¶ Undecimi libri rubrice.

Conditio vndecima monſtratur. lex quoqꝫ falcans.
Si cui plus fuerit legatum ꝙ licitum ſit.

¶ De conditionibus ⁊ demonſtrationibus ⁊ cauſis ⁊ modis eorū qui in teſtamentis ſcribuntur. Ad legem falcidiam. Si cui plus ꝙ per legē falcidiam licuerit/ legatum eſſe dicatur.

¶ Duodecimi libri rubrice.

Eſt trebellius. atqꝫ dies cedit duodena.
Ut pro legatis caueat. legataqꝫ ſeruet.

¶ Ad ſenatuſconſultum trebellianum et pegaſianum. Quando dies legatorū vel fideicōmiſſorum cedit. Ut legatorum ſeu fideicōmiſſorum ſeruandorū cauſa caueatur. Ut in poſſeſſione legatorum vel fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa eſſe liceat.

¶ Tredecimi libri rubrice.

Terna poſt decimam eſt poſſeſſio parte bonorum.
Si tabule extabunt. mutus bona poſſidet infans.
Preteritis contra tabulas poſſeſſio datur.
Legatum preſtans. bona. dotem confero. ventri.
De coniugendis. edictum carbo notauit.
Vult bona poſſeſſor tabulas retinere ſecundum.
Quando parens laxat. ex milite. iura patroni.
Obſequium nati debent preſtare parenti.

¶ De bonoꝝ poſſeſſionibus. Si tabule teſtamenti extabunt. De bonorum poſſeſ. furioſo/ infanti/ muto/ ſurdo/ ceco cōpetenti. De bonorū poſſeſſione ꝯtratabulas. De legatis preſtandis contra tabu. bonorum poſſeſ. petita. De collatione bonorum. De collatione dotis. De ventre in poſſeſſionem mittendo ⁊ curatore eius. De coniungendis cū emancipatis liberis eorum. De carboniano edicto. De bonorum poſſeſſione ſm tabulas. Si quis a parente manumiſſus ſit. De bonorum poſſeſſione ex teſtamento militis. De iure patronatus. De obſequijs a liberis ⁊ libertis patronis preſtandis.

¶ Decimiquarti libri rubrice.

Libertorum ſunt opere. ⁊ bona parte ſuprema.
Urbis libertos aſſignas. fraude patroni.
Si nulle extabunt tabule datur. vndeqꝫ liber.
Legitimus. cognatus. adhuc ſuccedo. graduſqꝫ.
Unde vir ac vxor. miles. non competit omni.
Lex dat. ⁊ ordo. ſuis. addatur tertulianum.

¶ De operis libertorum. De bonis libertorum. De libertis vniuerſitatum. De aſſignandis libertis. Si quid in fraudem patroni factū ſit. Si tabule teſtamenti nulle extabunt. Unde liberi. Unde legitimi. Unde cognati. De ſucceſſorio edicto. De gradibus affinitas ⁊ cognationis ⁊ nominibus eorum. Unde vir ⁊ vxor. De veteranorum ⁊ militū ſucceſſione. Quibus non competit bonorum poſſeſſio. Ut ex legibus ⁊ ſenatuſconſultis bonorum poſſeſſio detur. Quis ordo in bonorum poſſeſſione ſeruetur. De ſuis ⁊ legitimis heredibus. Ad ſenatuſcōſultum tertulianum ⁊ orficianum.

¶ Expliciunt carmina titulos omnes inforciati ingenioſa ſerie comprehendentia.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Tabula rubricarum Inforciati.

¶ Tituli inforciati ſerie alphabetica diſpoſiti: quo facilius hac in arte tyrūculi eos inuenire poſſint.

ACquirenda vel omittenda hereditate. fo.cxxxi. col.i.
Actione rerum amotarum.fo.xvi.col.iij.
Adimendis legatis ⁊ fideicōmiſſis.fo.cclxxxi.col.i.
ad legem falcidiam.fo.cccxij.col.i.
Adminiſtratione ⁊ periculo tutorum.fo.xxxiiij.col.iiij.
Ad ſenatuſcōſullum ſillanianum.fo.clij.col.i.
Ad ſenatuſconſultum trebellianum.fo.cccxxxvij.col.ij.
Ad ſenatuſconſultum tertulianum.fo.ccccxxix. col.iiij.
Alimentis ⁊ cibarijs legatis.fo.cclxij.col.ij.
Annuis ⁊ menſtruis legatis ⁊ fideicōmiſſis.fo.ccxxx.col.iij.
Aſſignandis libertis.fo.ccccxviij.col.iij.
Auctoritate ⁊ conſenſu tutorum.fo.xlviij.col.ij.
Auro ⁊ argento legato.fo.cclxvij.col.ij.
BOnis libertorum.fo.ccccxiij.col.ij.
Bonorum poſſeſſionibus.fo.ccclxxxi.col.i.
Bonorum poſſeſſio.infanti furioſo ⁊c.fo.ccclxxxiij.col.iij.
Bonorum poſſeſſio.contratabulas.fo.ccclxxxiiij.col.i.
Bonorum poſſeſſio.ſcḋm tabulas. fo.cccciiij.col.i.
Bonorum poſſeſſio.ex teſtamento militis.fo.ccccvij.col.i.
CArboniano edicto.fo.cccc.col.ij.
Collatione bonorum.fo.cccxcij.col.iij.
Collatione dotis.fo.cccxcv.col.iiij.
Concubinis.fo.xxiiij.colūna.iij.
Conditionibus et demonſtrationibus.fo.ccxcvi.col.ij.
Conditionibus inſtitutionum.fo.cxx.col.iij.
Confirmando tutore vel curatore.fo.xxix.col.iiij.
Coniungendis cum emancipato liberis.fo.cccxcviij.col.iij.
Contraria ⁊ vtili actione tutele.fo.lxvi.col.ij.
Curatoribus furioſo vel alijs extra minores dandis.folio.lxxiiij. colūna.ij.
DOte prelegata.fo.ccxli.columna.iiij.
EO qui pro tutore vel curatore negocia geſſerit. folio. lxvij. colūna.ij.
Excuſationibus tutorum ⁊ temporibus earum. fo.liij.col.iij.
FIdeiuſſoribus et nominatoribus ⁊ heredibus tutorum.fo.lxix. colūna.iij.
Fundo inſtructo vel inſtrumento legato.fo.ccxlix.col.ij.
GRadibus affinitatis.fo.ccccxxiiij.col.i.
HEredibus inſtituendis.fo.xciij.col.ij.
His que in teſtamento delentur.fo.xcij.col.i.
His que pene nomine relinquuntur.fo.ccxc.col.ij.
His que pro non ſcriptis habentur.fo.ccxci. col.ij.
His quibus vt indignis ⁊c.fo.ccxci.col.iiij.
IMpenſis in rebus dotalibus factis.fo.xv.col.i.
Iniuſto rupto ⁊ irrito teſtamento.fo.lxxxviij.col.ij.
Iure deliberandi.fo.cxxiiij.col.iij.
Iure codicillorum.fo.clvi.col.iiij.
Iure patronatus.fo.ccccvij.col.ij.
LEgitimis tutoribus.fo.xxx.col.iiij.
Legatis ⁊ fideicommiſſis primo.fo.clix.colū.iij.
Legatis ⁊ fideicommiſſis ſecundo.fo.clxxxiiij.col.i.
Legatis ⁊ fideicommiſſis tertio.fo.ccvij. col.i.
Legatis preſtandis ꝯtratabulas.bonoꝝ poſſeſſio.petita.fo.ccclxxxix. colūna.ij.
Liberatione legata.fo.cclxxiiij.col.ij.
Liberis agnoſcendis.fo.xix.col.ij.
Liberis ⁊ poſthumis.fo.lxxix.col.iij.
Libertis vniuerſitatum.fo.ccccxviij.col.iij.
MAgiſtratibus conueniendis.fo.lxx.col.ij.
Militari teſtamento.fo.cxxv.col.iij.
OBſequijs a liberis ⁊ libertis ⁊c.fo.ccccix.col.i.
Operis libertorum.fo.ccccix.col.iiij.
Optione vel electione legata.fo.ccxlv.col.iij.
PEculio legato.fo.cclv.col.iiij.
Penu legata.fo.cclix.col.i.
QUando dies legati cedit.fo.ccclxvij.col.iij.
Quando ex facto tutorum vel curatorum.fo.l.col.iij.
Queadmodum teſtamenta aperiantur.fo.cxlvi.col.i.
Qui petant tutores vel curatores.fo.xxxiiij.col.i.
Quibus non competit bonorum poſſeſſio.fo.ccccxxvij.col.i.
Quis ordo in bo.poſ.ſeruetur.fo.ccccxxvij. col.ij.
Quod falſo tutore auctore geſtum eſſe dicetur.fo.lxviij.col.i.
REbus eorum qui ſub tutela vel cura ſunt.fo.lxxi.col.iiij.
Rebus dubijs.fo.cclxxxv.col.iiij.
Regula catoniana.fo.ccxc.col.iiij.
Rerum amotarum.fo.xvi.col.iij.
SEnatuſconſulto ſillaniano ⁊c.fo.clij.col.i.
Seruitute legata.fo.ccxl.col.iiij.
Si a parente quis fuerit manumiſſus.fo.ccccvi.col.ij.
Si cui plus ꝙ per legem falcidiam.fo.cccxxxiiij.col.iij.
Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem calūnie cauſa eſſe dicetur.folio.xxiij. colūna.iiij.
Si quid in fraudem patroni factum ſit.fo.ccccxix.col.iij.
Si quis omiſſa cauſa teſtamenti.fo.cxlvij.col.ij.
Si quis aliquem teſtari prohibuerit.fo.clvi.col.iij.
Si tabule teſtamenti extabunt.fo.ccclxxxij.col.iij.
Si tabule teſtamenti nulle extabunt.fo.ccccxxi.col.i.
Si ventris nomine muliere.fo.xxij.col.ij.
Soluto matrimonio queadmodum dos petatur. fo.i.col.i.
Succeſſorio edicto.fo.ccccxxij.col.ij.
Suis ⁊ legitimis heredibus.fo.ccccxxviij.col.i.
Suppellectili legata.fo.cclx.col.iij.
Suſpectis tutoribus ⁊ curatoribus.fo.li.col.i.
TEſtamentaria tutela.fo.xxvi.col.iij.
Teſtamentis ⁊ qui teſtamenta facere poſſunt.fo.lxxv.col.iiij.
Tritico vino ⁊ oleo legato.fo.ccxlvij.col.iiij.
Tutelis.fo.xxiiij.col.iiij.
Tutoribus ⁊ curatoribus datis ab his.fo.xxxij.col.ij.
Tutelis ⁊ rationibus diſtrahendis.fo.lxiij.col.i.
VBi pupillus educari vel morari debeat.fo.lxij.col.i.
Ventre inſpiciendo.fo.xxi.col.iiij.
Ventre in poſſeſſionem mittendo.fo.cccxcvi.col.iiij.
Veteranorum ⁊ militum ſucceſſione.fo.ccccxxvij.col.i.
Unde liberi.fo.ccccxxi.colūna.iij.
Unde legitimi.fo.ccccxxij.col.ij.
Unde cognati.fo.ccccxxij.colūna.iij.
Unde vir ⁊ vxor.fo.ccccxxvi.colūna.iiij.
Uſu ⁊ vſufructu legato.fo.ccxxxv.colūna.ij.
Ut ex legibus ⁊ ſenatuſcōſultis bonorum poſſeſſio detur.fo.ccccxxvij. colūna.ij.
Ut legatorum ſeu fideicommiſſoꝝ nomine caueatur.fo.ccclxxiij.col.i.
Ut in poſſeſſione legatorum.fo.ccclxxvi.colūna.iiij.
Uulgari ⁊ pupillari ſubſtitutione.fo.cix.colūna.iij.

¶ Finis tabule rubricarum Inforciati.

¶ Laus deo.

Imperatoris verba materiam Inforciati exprimentia.

Ceſareis totus quo noſter ſplendeat orbis
Legibus: exuuias hic necis omnis habet.

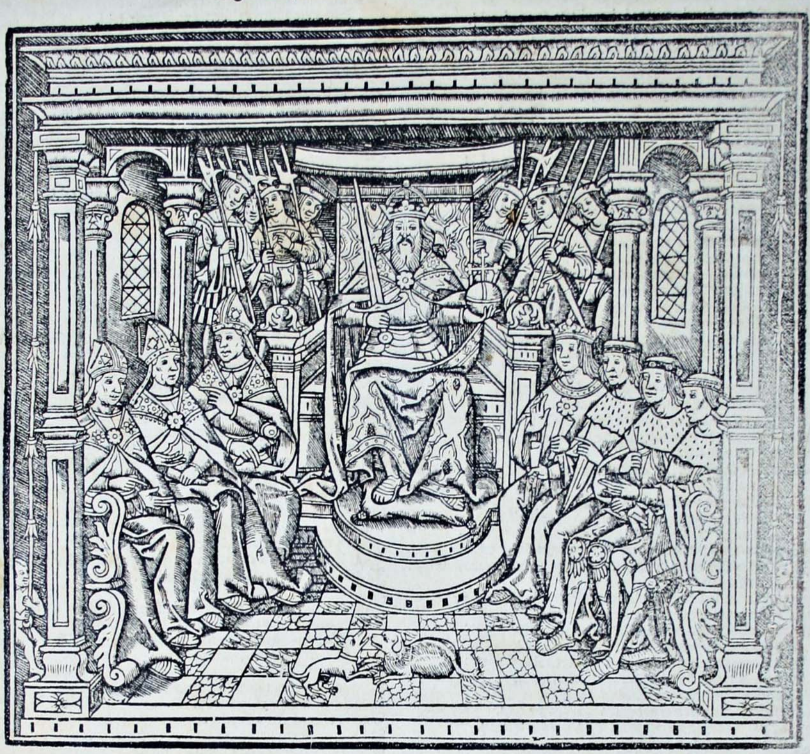

¶ Ad imperatorem epigrāma.

Belliger inuictis ꝙ mars tibi ſeuit in armis:
Non ſatis eſt ceſar/ ſeuit et ipſa venus.
Proſtratum nemees: et vaſta in valle leonem/
Nobile et herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat: nam poſt tua munera ceſar
Hec iam feminea vidimus acta manu.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Soluto m̄rimonio quemadmodum[a] dos petatur[b]. Titulus.iij.

☞ Dotis cauſa priuilegiata eſt non ſolum propter mulieres/ſed etiā propter fauorē reipublice q vertitur in liberis procreādis. h.d. Barto.et Pau. de caſtro.

Ulpianus. Lex prima.

Dotis[c] cauſa[d] ſemper[e] et vbiqꜫ[f] precipua ✝ eſt. Nam et reipublice[g] intereſt dotes mulieribus conſeruari. Cum dotatas[h] eſſe feminas ad ſobolem[i] procreandam / replēdamqꜫ liberis[k] ciuitatem[l] maxime[m] ſit neceſſarium[n].

☞ Soluto matrimonio debet dos reddi ⁊ ab initio ſoli mulieri promitti/et non alijs ſi marito noceret. Bar.

Ulpianus. Lex.ij.

Soluto[o] matrimonio ✝ ſolui

Continuatio.
✝ Iſta cōtinuatio vſ eē ƀ mēte bar. ⁊ alexā.
Hoc vex capiendo librū ꝓ ſeparato et diſtincto tractatu: ſz bñ capiēdo librū ꝓ volumie ſm Barto. ⁊ Bal.

SOluto matrimonio quemadmodum dos petatur. ¶Dixit ſ̃.de iure dot.ſcilicet per quos conſtituitur dos: nunc econtra per quos repetatur. Vel ſic. Dixit ✝ ſ̃.titu.j.de matrimonijs dirimendis: nunc eis direptis quemadmoduz dos repetatur. Secundo not. ꝙ hic non eſt caput libri. ‡ nam cum tres tm̃ ſint libri ſingulares ꝓ dotibus: vt.ſ̃.in proemio ffoꝝ.§.alterutri.⁊ conſtat vnū eſſe de ſponſalibus. alium de donatio. inter virum et vxorem. alium de impen.in re.do.fac.ergo hic nō eſt caput libri: vt.C.de vete.iur.enucle.l.ij.§.poſt hos. Tertio quero quare iſte liber nominatur inforciatū: Reſpon. # quia cum rome eſſet ſtudium deſtructuz: et bononie inoleret: eius recupatione facta rauenne cum eſſet amiſſuz ius eſt redditum. forte cum multa adſunt q̃ deerant: et ſic ponitur in/pro valde: vt.j.de liberis ⁊ poſthumis.l.gallus.§.ille. et ſic dictio ius vel digeſtum erit eius ſubſtātiuum. alij dicunt quia fortes leges ſunt in eo: ſed certe ⁊ in veteri. Alij ab inuentore # ſeu auctore vt publiciana ⁊ triticaria.argumen.ſ̃.de origi.iur.l.ij.§.poſtea cum apius.qđ diuinare eſt. Vel potes dicere ꝙ nomia magiſtralia ſunt: ✝ quare de eis non eſt diſputandum: quia relinquitur pertinacibus ſm Tullium. et quia plura ſunt negocia q̃ vocabula: vt.ſ̃.de preſcriptis verbis.l.natura enim. Alij ab inforcias in chaldeo vocabulo quod eſt diſpoſitio: quia vltime diſpoſitiones hic ſunt. Et tractat hoc volumen de tribus. nam complet tractatum dotium. Item tractat de tutelis. Item de teſtamentis et que in eis continentur: ⁊ de his que pertinent ad vltimas voluntates: tam ex teſtamento q̃ ab inteſtato. Item dicūt quidam ‡ ꝙ Ir.non habuit hunc librum quaſi poſt eum inuētum ſit: quod non placet. Quarto ⁊ vltimo dic ſolu.matrimo.ꝛc. quod multis modis fit: ſcilicet ꝙ matrimonium diſſoluatur: vt.ſ̃.titu.j.l.j.⁊ ſemper hic titu.locum habet. # vt.j.de verborum ſignifica.cum querebatur. Item no.ꝙ dicit matrimonio.al's enim vel nulla actio cōpetit ſi ſciens non valere dedit.vel cōdictio ob cauſam locū habet ſi ignorans: vt.C.de condi.ob cau.l.j.

Et male ſm bar.
Diſplicet Bar.
✝ Approbat̃ p Bar. alex.⁊ Iaſ.
‡ Et male Bar.
# Et bene Bar.

a ¶ Quēadmodum.i.per quos. # vt.j.eo.l.ij.§.j.⁊ a quibus ⁊ inquantum: vt.j.eo.l.maritum.cum alijs: ⁊ quando.quod conſtat ſolu.matri. vt hic.⁊.j.eo.l.ij.in prin.

Sequūtur eaz bar. ⁊ bal.

b ¶ Petatur.i.repetatur. ✝ ⁊ ita ſimplex pro cōpoſito.ſic.ſ̃.de pigno. act.petenti.ſic econtra reddere pro dare: vt.j.de leg.ij.cū quidā vxori.⁊ j.de dote prelega.l.j.in prin.

✝ Iſta expoſitio plz bar.et alex. nō eſt tñ neceſſaria ſm Iaſo.

DOtis. Caſus talis eſt. Tractaturus de repetitione dotis iuriſconſul. Ponit primo qualis debeat eſſe cauſa dotis: id eſt actio de dote vſqꜫ illuc: nam et reipubli.ꝛc. Secundo rationem eius ponit vſqꜫ illuc: cum dotatas ꝛc. Tertio ponit rationem rationis vſqꜫ in fi.l. Primū dictum eſt tale. quia cauſa dotis in omni tempore et ante contractum matrimonium et poſt contractum et eo ſoluto eſt et eſſe debet precipua et priuilegiata: et etiam in omni loco: tam in prouincia q̃ in italia. Ratio eſt talis: quia non ſolum mulierum priuatarum intereſt eis dotes ſuas conſeruari/ſed etiam reipubli. Ratio autem rationis eſt illa: quia valde eſt vtile reipubli. ꝙ mulieres rehabeant dotes ſuas vt ſic poſſint nuptias contrahere. et ex nuptijs liberos procreare: et de liberis predictis ciuitates implere.⁊ hoc dicit Uiuianus.

c ¶ Dotis. profecticie vel aduenticie. de quibus dicitur.ſ̃.de iure dot.l. profecticia.⁊ ponuntur hic tria. dictum/ratio dicti/⁊ ratio rationis. ſic ſ̃.de peti.here.ſed ⁊ ſi lege.§.item ſi rem.

d ¶ Cauſa. id eſt actio.⁊ ſic cauſa cauſata: vt.C.per quas pſo.no.acqui. l.j.vel econtra pro cauſa cauſante actionē: ⁊ tunc dic dotis cauſa.i.ipſa dos per eandem.l.prout alio nodo legitur.vel quia ob cauſaz.id eſt ob matrimonium datur.⁊ ſine eo nō eſt: vt.ſ̃.de iure do.l.iij. Vel.i.dotis condictio.i.aptitudo.⁊ ſic comprehendat tam dotem q̃ actionem.nec eſt vis: quia ſi dos eſt priuilegiata ergo ⁊ dotis actio: al's nihil valeret priuilegium: ⁊ ſi actio eſt priuilegiata ergo ⁊ dos: quia propter dotem datur actio. Alij cauſa.i.titulus vel ꝯtractus: vt inſtitu.de leg.§.ſi res. Alij vt.R. id eſt iudicium ſeu inſtantia vt citius forte expediatur. ſic C.de tranſactio.l.cauſas. Alij. id eſt matrimonium. ‡ quod eſt cauſa dotis: quia matrimonium poteſt eſſe ſine dote: non econtra. vt.ſ̃.de iure do.l.iij.

‡ Oēs expoſitiones poſite i iſta glo.ſunt bone ſm bar. p.ale.⁊ iaſ.

e ¶ Semper. id eſt omni tempore. # et omni caſu eorum temporum. nam ante matrimonium et conſtante matrimonio/⁊ eo ſoluto eſt precipua: id eſt ſpecialis.q.d.pre alijs capit multa: vel preter communia aliarum conuentionum capit ſpecialia: ⁊ ſic ponitur precipuum.ſ̃.de offi.procura.ceſa.l.j.§.fina.⁊.ſ̃.fami.herciſcū.ſi filia.§.hoc amplius.⁊.§.percipere.⁊ pone exempla de caſibus primi ⁊ ſecundi ⁊ tertij temporis. Ecce enim ante matrimonium nudo pacto cōſtituitur dos. Itē de bonis patris # promiſſa creditur in dubio: licet al's ex nudo pacto actio non oriatur: et nemo ſuas pecunias iactare credatur: vt.C.de do.promiſ.l.ad exactionem.et.l.fina.⁊.ſ̃.de pact.iuriſgentium.§.igitur.et ſ̃.de proba.cum de indebito. Item de tacita ſtipulatione ‡ ⁊ tacita hypotheca: vt.C.de rei vxo.actio.l.vnica.§.j.⁊.ij.lz al's ſtipulatio contrahatur vtroqꜫ loquente: vt j.de verbo.obligatio.l.j.in principio. Item quia in arbitriū alterius partis et quia incerta. ‡ vt C.de do.promiſ.l.iij.et ſ̃.de iure do.l.cum poſt.§.gener.cum al's non conferatur et certa quantitas contineatur: vt.C.de ꝯtrahen.empt.l.in vendentis: ⁊.j.de verbo.obliga.l.ita ſtipulatus. Item ad hoc.C.ad velleia.l.fi.⁊ communia de leg.aut.res.⁊.ſ̃.de iure do.quod auten. # et de ritu nup.qui liberos. In ſecundo/quia non poteſt fundus dotalis alienari.vt inſtitu.qui alie.non licet.in prin.qđ eſt contra regulam.inſtitu.de rerum diui.§.vendite. Item quia ꝯſtante matrimonio repetitur ex cauſa: vt.C.de iure dot.l.vbi.quod eſt contra id quod a principio ſenſerunt: vt.ſ̃.de iure do.l.j. Sed et primi temporis exempla ad ſecundum tempus poſſunt aptari: ſi dos conſtante matrimonio cōſtituatur quod fieri poteſt: vt.C.de donatio.ante nup.l.fina. In tertio prefertur alijs in perſonali et hypothecaria: vt.C.qui po.in pig.ha.l.aſſiduis. Item compenſatio non opponitur: vt.C.de rei vxo.actio.l.vnica.§.taceat. Sed argu.contra.j.eo.l.maritū.et propter hoc in verbo vbiqꜫ.ſub. # fere.⁊ hec exempla tertij etiā ad ſecūdū tēpus aptantur ſi tunc dos poſſit repeti. Sunt ⁊ alia exempla ad predicta que inuenire laborioſum eſt magis q̃ ſubtile.⁊ facit ad omnia.ſ̃.de iure do.l.in ambiguis.

Sequūt̃ Bar.alexā. et Iaſ.
Naturalis et legitimi ſecus ſi natural' tm̃ ſm Bar.
Iactare ſuū nemo preſumit.
✝ Cōcor.c.iij.in gl.ij.poſt me.in verſi.qz publice vtile ē.extra de do.na.inter vi.⁊ vxo.
✝ Etiam ſi filia dās dotē eēt muta ſm Bar.
✝ Cōcor.c.j.ij.⁊.iij.extra de dōa.inter virū ⁊ vxo.⁊ ƀ do.poſt diuor.reſt.bolog.
‡ Dic ꝙ in hoc non eſt ſpāle: quia dos certificat habito reſpectu ad perſonā ꝓmittētis: et eiꝰ cui ꝓmittit ſm bar.
# Dic ꝙ ibi nihil eſt ſpeciale: qz tacitū ſubintelligebat ab vtraqꜫ parte ſm Bar. ⁊ Iaſo.

f ¶ Ubiqꜫ. id eſt in omni caſu: vt dixi.vel dic in omni loco: vt.C.de tempo.in integ.reſti.l.fi.vel id eſt ſiue ex ſtipulatione ſiue non.

g ¶ Et reipublice intereſt.⁊ pro etiam.q.d.nō ſolum mulierum/ſed etiā reipublice: ✝ vt hic.⁊.ſ̃.de iure do.l.ij.⁊.j.de priuil.credi.l.ij.⁊ de dot. preleg.l.pater.in fi.⁊.ſ̃.de pact.do.l.ij.⁊ ſic eſt ratio primi dicti. Item not.ꝙ ratio priuate vtilitatis concordat hic cum ratione publice que etiam ſi diſcordent prefertur publica. ‡ vt.C.de cadu.tollen.l.vnica.§. finali. Item not. intereſſe hic propter liberas perſonas: et ſic eſt cōtra. ſ̃.de his qui deie.vel effu.l.j.§.ſed cum liber homo. Sed dic # hoc eſt ineſtimabile intereſſe: vt.j.de regu.iur.non eſt ſingulis.§.fina.⁊ ſic al's eſt ineſtimabile vt hic. al's eſtimabile: et tunc quandoqꜫ damnum tm̃ continet: vt.ſ̃.de actioni.empti.l.ſi ſterilis.§.cum per venditorem. quandoqꜫ eſt in lucro: vt.ſ̃.de eo quod cer.loc.l.ij.§.fi.quandoqꜫ propter affectionem: vt.ſ̃.man.l.cum ſeruus. Quādoqꜫ propter inſtinctū nature: vt.ſ̃.de ſer.expor.l.ſeruus ea. Quandoqꜫ quia res fuit maiorū ſuorum: vt.ſ̃.de bo.liber.l.libertus qui ſoluendo.⁊.j.ſi quid in fraudez patro.l.j.§.et al's videamus.⁊.ſ̃.de mino.l.ſi in emptionez. quandoqꜫ qz vicina: vt.j.de lega.ij.l.ſi cui fundus.

Iſta ſubauditio nō eſt neceſſaria ideo dic aſr ꝙ dos ē ſic ꝓuilegiata niſi ſeq̃retur aliquid turpe vl' qđ eſſet ꝯ ſpēm honeſtatis ſz bar.⁊ ia.
✝ Sc̄ Barto et iſta vtilitas reipub. apta eſt afferre ſuā vtilitatē in q̄libet particulari ſz bar. ⁊ Iaſ.
‡ Siue afferat ſuā vtilitatē in q̄libet particulari ſiue nō ſz bar.⁊ ia.

h ¶ Cum dotatas. ratio rationis.

i ¶ Ad ſobolem. id eſt ad nubēdum: ⁊ ſic pariendū: quod melius fiet # cum dote ⁊ ditiori. vt in aut.de equa.do.§.quia vero.col.vij.⁊.ſ̃.de iure do.l.ij.⁊ vt non repellatur a viro preſumptiue: vt in aut.de nupt.§. ſic itaqꜫ.ver.ſi quis enim.colla.iiij.

Seq̄tur eam bar.
Uerū tū eadē ꝓuilegia vēdicarēt ſibi locū in muliere ſterili. bar. alex.⁊ Iaſ.

k ¶ Liberis. legitimis. ad quod.C.de indic.vidu.l.ij.⁊ de bo.lib.l.fina. ſed et ſpurios quandoqꜫ habere expedit: vt.j.de decurio.l.generaliter. §.ſpurios.

✝ Adde gl.ſ.l.l.illud.j.ad le.aql.

l ¶ Ciuitatem. romanam per excellentiam: ⁊ per hoc imperium. Idem tamen in feminis extra romanam vrbem habitantibus cū eadē ſit ratio. argu.ſ̃.ad legem aquiliā.l.illud.⁊ facit.j.de ventre in poſ.mitten.l. j.§.⁊ generaliter.⁊.j.de bo.dā.l.fi.§.penul.

‡ Approbat̃ p Bar. ⁊ Iaſo.

m ¶ Maxime. id eſt valde. ✝

n ¶ Neceſſarium.i.vtile. ‡ ſic.ſ̃.de offi.prefec.preto.l.j.et facit ad id qđ no.C.de ſtudijs libera.ar.vr.ro.l.j.in fi.lib.xj.

SOluto. ¶Caſus. Lex iſta quattuor principaliter dicit. Primum dictum tale eſt. Titius contraxit matrimonium cum ſeia: et nomine dotis accepit decē: poſtea inter eos factū eſt diuortiū. certe mulieri dos reſtitui debet: ⁊ hoc vſqꜫ illuc: nec cogitur ꝛc. Secundum dictuz eſt tale. Pone ꝙ titius ꝯxit m̄rimonū cū ſeia. petit titius ꝙ ſeia ſoluat ſibi dotem quā promiſit. Dicit ſeia. Ego volo ꝙ tu promittas reſtituere dotem quā a me petis ſempronio extraneo. certe diſtinguit̃: qz ſi pa

ſurus eſt dānū maritus ſi ꝓmittat ſempꝛonio:⁊ de hoc timet iuſte: puta qꝛ veriſimile eſt eū dānum paſſurū ſi alij pꝛomittat: puta qꝛ iā deſiſt eſſe ſoluendo: vt eſt veriſil'e ꝙ deſinat ſoluendo eſſe: puta qꝛ res ſue ſunt in maris periculo. vel alio modo eſt veriſil'e ſi qđ dānum poſſet ſentire: Rñ. ꝙ vxori inq̄tum facere poſſet damnaret: ſʒ extraneo nō: non ergo

dos[a] debet mulieri. Nec cogitur[b] maritus alij eam ab initio ſtipulanti pꝛomittere: niſi hoc ei nihil noceat. Nam ſi incommodum aliquod maritus ſuſpectum[c] habet / non debere cum cogi alij q̄ȝ vxori pꝛomittere dicendum eſt: hoc[d] ſi ſui iuris[e] mulier eſt.

☞ Patris ⁊ filie communis eſt actio de dote pꝛofecticia/ nec pater in pꝛeiudicium filie poteſt petere vel delegare: ⁊ ſi contra fiat non liberatur maritus a filia quominus ipſa poſſit effecta ſui iuris maritū cōuenire: ⁊ econtra nō poteſt filia patri p̄iudicare: ſed ſibi ſoli ſic vt excludatur ab agēdo cum erit ſui iuris: durante patria poteſtate nō excluditur a ꝯſentiendo patri pꝛopter pactum ſuuʒ. hoc dicit vſqʒ ad. §. voluntatem. Alexan.

cogitur ſempꝛonio pꝛomittere al's ſic. ⁊ iſta vera ſunt quando mulier ſeia eſt ſui iuris. Et hoc ſcđm dictum pꝛotenditur vſqʒ illuc: ꝙ ſi in pr̄is ⁊c. Tertium dictuʒ eſt tale. Seja exiſtens in poteſtate patris dedit dotē ꝓfecticiaʒ titio marito ſuo. certe ſoluto mr̄imonio actio pꝛo illa dote cōpetens eſt cōmunis patris ⁊ filie: ⁊ pr̄ nō pōt repetere dictā dotem niſi volūtate filie. ergo ⁊ eodē modo ꝓmittēdum eſt per maritū de ſolutione dicte dotis faciēda. i. voluntate patris et filie: ⁊ ſi pater ſolus iuſſit ꝓmitti nō erit adempta filie ſui iuris poſtea effecte actio de dote: ⁊ ſi ſola filia iuſſit ꝓmitti integra manebit patri dotis actio: ⁊ eā nō intētabit ſolus imo adiuncta perſona filie: ſed ſi filia ſui iuris interim efficiatur nocebit ei quo ad repetendam dotem. iuſſus illius ſolius quem fecit marito vt alij extraneo dotē pꝛomitteret: ⁊ hoc vſqʒ illuc: voluntatem ⁊c. queritur cum dictū eſt tale. dictum eſt in verſiculo deniqʒ ⁊c. ꝙ pater non poteſt dotem repetere a marito ſine filie voluntate. certe voluntatem filie accipimus ſi non contradicat expꝛeſſe: verum ſi filia ſit furioſa videtur conſentire eo ꝙ pꝛopter dementiam cōtradicere non poteſt. vnum tñ requirit ꝙ filia ſciat pr̄em agere pꝛo dote repetenda ⁊ non ꝯtradicat. ſi eñ neſciret filia pater non audiret agendo niſi caueret marito ratum filiam habituram: ⁊ hoc eſt quod dicit Viuianus.

¶ Soluto. expone vt in rubꝛica dicitur.

a ¶ Dos debet. annua bima trima die olim: hodie + immobilia ſtatim mobilia intra annū: vt. C. de rei vxo. act. l. vnica. §. exactio. ſed hoc fallit qñ culpa mulieris ‡ ſolutū eſt mr̄imonium: vt. j. eo. lucius. in fi. niſi ⁊ vir deliquerit: vt. j. e. l. cū mulier. in. j. ⁊. l. viro. Item fallit ſi pactuʒ eſt lucrande dotis interpoſitū: vt in auſ. de ſan. epiſ. §. ſi vō ꝯſtante. col. ix. ⁊ ad hoc etiā facit. C. eo. l. ſi ꝯſtante. niſi in caſu: vt. j. eo. ſi ab hoſtibus. §. fi. Itē fallit ſi aliud poteſt obijci mulieri. j. eodē. l. ſi mulier. ⁊. l. ſemel. Itē fallit ſi extraneus dedit: ⁊ pactus eſt ſibi reddi: vt. C. de rei vxo. ac. l. j. §. accedit. Itē fallit ſi eſt in poteſtate patris: vt. j. e. §. j. vel vt iſta nō obſtent dic mulieri. i. patri mulieris: vt oēm repetentem cōpꝛehendas. Item qđ dicit ſoluto: qñqʒ etiā ꝯſtante in caſibus tribus. Primus eſt j. e. ſi ꝯſtante. in pꝛin. # Scđs. ſ. de iure do. quēadmodū. # Terti⁹. C. de repu. l. j. Quartus ſi maritus dānet in metallū. nā non ſoluit hodie matrimoniū: vt in auſ. de nup. §. qđ autē. col. iiij. ⁊ tñ dos repetitur: vt j. eo. ſi marito. his autē caſibus cogitur. ſ. reddere dotē ꝯſtante matrimonio. Sunt ⁊ alij qñ pōt ⁊ valet reſtitutio: vt. j. eo. l. q̄uis. ⁊. l. ſequē. al's ſi reddat vir nō liberat: niſi q̄tenus illa eſſet locupletioꝛ: ⁊ ſic habet inſtar donationis: vt. C. ſi dos conſtan. matrimo. l. j.

b ¶ Nec cogitur. dixit qñ ſolu. matri. dos repetatur: nunc qñ dos datur viro a muliere. nā non cogitur alij pꝛomittere ſi patitur incōmodū. vel ſm quoſdā etiā ſi ab extraneo deť nō cogiť extraneo ꝓmittere in datiōe dotis: quod non placet. + vt. C. de rei vxo. act. l. j. §. accedit. ⁊. ſ. de pac. do. cuʒ dos. vel dic loqui ‡ eo caſu quo. ſ. ſ. matrimo. ſolu. ⁊ dicit de ſatiſda. q̄ eſt. j. eo. ſi ꝯſtante. §. quotiens. ⁊. §. ſi vxoꝛ. illa ergo dʒ fieri mulieri que dotē dʒ repetere nō alij ſi eſt incōmodū viro: vel etiā ſi extraneus dedit ⁊ pactus fuit non debet ei ſatiſdari a viro ſi eſt incōmodū. i. laboꝛioſum inuenire fideiuſſoꝛē: cū actio ei cōpetens eſt ſtricti iuris. # vt. ſ. de ꝯdi. cau. da. cā non ſe. l. dedi. ſed mulieri eſt bone fidei: vt inſti. de act. §. fuerat. ⁊ ſic ei cauendū eſt: vt hic. ⁊. ſ. de iudi. l. in oībus. ⁊ pōt pꝛimo dixi dic ab initio. ſ. date dotis: ſiue ante matrimoniū ſiue eo conſtante: pōt dixi. Scđo dic ab initio. ſ. ſol. ma. Itē dic ſtipulanti. i. ſtipulari volenti. vt. j. de ver. obli. l. ſi ſtipulatus. Itē ꝙ dicit noceat expone ſm pꝛimū. i. nocere poſſit. ſic. j. de ſtatulibe. l. labeo. ⁊. j. ſubijcit.

c ¶ Suſpectum habet ⁊c. Sed in quo poteſt nocere: Reſpon. ſi ſit rixoſus. # vt. ſ. de pig. act. l. ſi ſeruos. ⁊ de vſur. l. ſi bene. vel potentioꝛ. + vt ſ. de alie. iudi. l. iij. vel ſi mulier ſtipulāti donat in caſu ſol. ma. ille aget ad ſolidum: ‡ ſed mulier ageret inquātum facere poſſet: vt. j. de re iudi. l. neſennius. Item non poterit # aliqđ viro vxoꝛ relinquere in moꝛte: vt. ſ. de pac. do. l. cum maritus §. fi. Sed quō creditur fieri paup: vt. j. qui ⁊ a qui. l. iulianus: Rñ. # quia iam foꝛte erat non ſoluendo. Vel eſt

+ Appꝛobaſ p Bar. areti. ⁊ iaſ. ‡ Pura ꝓpter adulterium q̄ caſu nō ſolūmō ꝑdit dotē/ imo etiā bona parafernalia. ē glo. ſingu. in. c. plerūqʒ extra de dōa. inter virū ⁊ vxo. ſʒ Iaſ. # Ille caſ⁹ nō meretur dici fallentialis: qꝛ in caſu illi⁹. l. dos ſēp ſuſtinet onera mr̄imonij. bar. ⁊ Iaſ. # Caſus illi⁹ legis nō eſt fallētialis ad hanc qꝛ ibi dos repetiť per ꝯdi. ob cām ⁊ per actionē de dote. Bar. ⁊ Iaſ. + Et bene Bar. alexā. ⁊ Iaſ. ‡ Quelibʒ lectura plʒ bar. ⁊ Iaſ. # Repꝛobatur p bar. in l. de diuiſione. et. l. ſi cōſtāte. in p̄n. j. eo. # Iſtō exēplū glo. placet bar. are. ⁊ Iaſ. + Plʒ bar. ⁊ Iaſ. hic. ‡ Si fuit ꝓmiſſa certa quātitas ſi tus ſi finiť dos ſʒ bar. # Iſtō exēplū d ſplicʒ bar. b. ⁊ iaſ. # Sequuntur eā Bar. Bal. Imo. alex. ⁊ Iaſ.

veriſimile ꝙ erit: qꝛ res ſue in loco periculoſo ſunt: vel ſubiacent vſuris vel ruinis: ⁊ nō poteſt de ſuis vendere. ⁊ hoc dicit ſuſpectū ⁊c. Itē no. ꝙ ſi nihil nocet cogitur etiam alij pꝛomittere: vt hic. ad quod facit. ſ. de rei vendi. l. in fundo. ⁊ ſic eſt contra. C. de actio. ⁊ oblig. l. ſicut. Sol. hic ſpeciale. + vel occaſione dotis pꝛeambule incidit in ſecundā neceſſitatem. Item contra. C. de nouatio. l. j. Solu. vt ibi. Item quomodo cogitur: Reſpon. ſm pmū caſum pir retentioneʒ vt vel mulieri vel extraneo pꝛomittatur. ſic. ſ. de pigno. act. l. ſi neceſſarias. §. ſi pignoꝛi. ⁊ ſic cauſatiue non pꝛeciſe. actio autē ad hoc non eſt neceſſaria vel officiuʒ iudicis: quod eſſet ſi iam ſoluiſſet: nam tunc mulieri cogitur reddere: vt dicta. l. in omnibus. ⁊ inſtitu. de ſatiſda. tuto. §. penul. etiam ſi dicat ſibi ſuſpectum incommodum: niſi dicat pactū factum lucrande dotis. Sed ad quid cauetur cuʒ habeat actioneʒ ex ſtipulatu: Reſpō. ‡ vt habeat inſtrumentum ⁊ pꝛobationes: vt. d. l. in omnibus. Item facit. j. de ſolu. l. paulus reſpondet. ⁊ ſ. de euic. l. in creditoꝛe. Itē ad verbum ſuſpectū facit. C. de iudi. l. apertiſſimi. ⁊. j. ad trebel. l. qꝛ. ij.

¶ Quod ſi in patris poteſtate eſt: et dos ab eo pꝛofecta ſit[f]: ipſius et filie dos eſt[g]. Deniqʒ pater non aliter q̄ȝ ex voluntate filie[h] † petere dotem: nec per ſe nec per pꝛocuratoꝛeʒ poteſt. Sic ergo[i] et pꝛomittendū Sabi. ait. ei ergo[k] pꝛomittendum erit cui vterqʒ iuſſerit. Ceterum ſi pater ſolus iuſſerit[l] dotis actio filie non erit adempta[m]: quandoqʒ[n] ſui[o] iuris filia fuerit facta. Item ſi voluntate ſolius filie pꝛomittatur[p]: remanebit dotis actio integra patri. Sed vtrum vt et agat ſolus[q]: an et vt adiuncta[r] quoqʒ filie perſona experiri poſſit. Et puto nec

d ¶ Hoc. ſ. ꝙ ſolui debeat ei. vt in pꝛin. l. vel etiam vt ſibi vel alij ea volēte pꝛomittatur: ⁊ ſic ad pꝛoximum.

e ¶ Sui iuris. ſ. moꝛte vel emancipatione: vt. C. de rei vxo. actio. l. j. §. videamus. ⁊. §. et hoc. Accurſius.

f ¶ Pꝛofecta ſit. No. duo neceſſaria # ad hoc ꝙ actio ſit cōis. ſ. ꝙ ꝓfecticia ſit dos: ⁊ ꝙ in poteſtate ſit filia. ⁊ eſt ꝓfecticia. vt. ſ. de iur. do. l. pꝛofecticia. in aduenticia ſola filia agit: # vt hic. ⁊. C. de coll. auſ. quod locum. ⁊ ei agenti pater debet conſentire. + vt. C. de bo. que libe. l. fi. §. j. ⁊ eſt pꝛecipuū in dote ſm hec iura vt aliquid iuris habeat filia: cum oīa patri querant: vt inſti. per quas pſo. no. acq. §. j. Itē quid ſi pꝛo emancipata filia pater dat dotē: Rñ. ſm Ir. idem ac ſi eſſet in poteſtate. arg. ſ. de iure do. l. ꝓfecticia. §. penul. ⁊ ar. j. e. l. filie. ⁊. l. ſi ab hoſtibus. C. de rei vxo. act. l. j. §. accedit. ṽſi. extraneū. ⁊ intellige in extraneo alio a patre vel aſcendente per patrē. Alij idem qđ Ir. ſm hec iura. Sed hodie coꝛrigitur per. d. ṽſi. extraneū: ſcʒ vt nō ſit pꝛofecticia ſed ſoli filie emācipate cōpetat repetitio. vel ſm Ioā. dic ‡ etiam hodie exigi hec duo ad hoc vt habeat locum quod hic dicit. ſ. actionē eſſe cōmunē. Nec ob. illa l. ꝓfecticia. §. penulti. qꝛ verū eſt ꝓfecticiam eſſe: vt ibi. non tamē vere: vt hic. nec ob. j. eod. filie. vt ibi dices. Additio. Ibi pater ſtipulať ſibi dotem reddi ſm Bar.

g ¶ Dos eſt. id eſt actio # de dote. vt. j. l. pꝛoxi. dices. ⁊ dic # ꝙ hanc ſocietatem ſeu cōmunionem incidentem īducit paterna pietas: ⁊ eius officij cura ne ſepius eā dotare cogatur: ſi ſine eius voluntate dotis actio filie concedatur.

h ¶ Deniqʒ filie. vt ⁊. C. de nup. l. ſi vt pꝛoponis. ij. + ⁊ niſi pater ſit ſtipulatus incontinenti. vt. j. eodem quotiens. ⁊ facit. C. eodem. l. ij. et. l. filie. ⁊. j. l. ij.

i ¶ Sic ergo. i. voluntate filie. ⁊ eſt arg. ſicut nō exigit pater ſine filia/ ſic nec ſtipulatur nec facit alium ſtipulari.

k ¶ Ei ergo. ſcʒ extraneo. vel etiam patri.

l ¶ Solus iuſſerit. ⁊ pꝛomiſſio eſt ſecuta. Accurſius.

m ¶ Adempta. niſi pr̄i ſit heres ± vel tñ in legato ꝑceperit a pr̄e quāta eſt dos: vt. j. eo. l. ſi cum dotem. ſ. ſi pater. ⁊ lʒ in redditione loquať ille §. ſi pater. idem in pꝛomiſſione cū eadem ſit equitas: vt. C. ad leg. falci. l. fi. ⁊. ſ. de calū. l. j. in fi. ⁊. l. ſeq.

n ¶ Quandoqʒ. id eſt quandocunqʒ.

o ¶ Sui iuris. moꝛte. # vel emācipatione. vt. C. de rei vxo. act. l. j. §. videamus. interim ergo dū durat patria poteſtas tutus eſt vir: qꝛ cuʒ ſolus pater habeat exercitiū repellitur ſi veniat ꝯtra factū ſuū. Sed pone ꝙ pater exegit ſine filia ⁊ pauper factus eſt: ita ꝙ denuo eā dotare non pōt. vt. C. de rei vxo. act. auſ. ſed q̄uis. an filia virum cōueniat dum eſt in poteſtate: Hic innuit ꝙ non. Sed reſpon. ſic. arg. ſ. de eo per quem fac. erit. l. fi. ⁊. j. ad trebel. l. imperatoꝛ. Additio Dic ꝙ iſta reſpōſio eſt bona ſm Bar. ⁊ Ia. pꝛocedit tamen iſta glo. niſi dos fuiſſet legitime ſoluta patri: qꝛ tunc ſecus ſm Pau.

p ¶ Pꝛomittatur. extraneo. vt nec ſibi nec patri teneatur maritus.

q ¶ Solus. quando ſuo tantum.

r ¶ Adiūcta. id eſt nomine ſuo ⁊ filie. Additio Repꝛobať qꝛ dʒ dicere adiuncta perſona filie conſentiente filia. ex mente Areti. ⁊ Iaſo.

Amiſſam.

+ Quelibʒ ſolutio e bona ſm bar. ⁊ Iaſ. + Limitabis hūc tex. p. l. poſt dotē. iūcta ſua glo. j. eo. ⁊ p. l. Lauia. C. de iure do. vt. ſ. pꝛocedat hec. l. niſi pr̄ eā ſibi fuerit ſtipulatus. ‡ Iſta rñſio eſt bona ſm barto. ⁊ iaſ. ⁊ ē ſing. gl. ſm bal. # Sequitur eā Bar. P. Alex. ⁊ Iaſ. # Etiam ſine conſenſu patris: ſm bar. b. P. et Iaſ. lʒ Lud. ⁊ alexan. ꝯ. + Non eſt op⁹ cuʒ ſine ꝯſenſu pr̄is poſſit agere ſm Bar. bal. ⁊ Iaſ. ± Iſta plʒ Dy. bar. P. alexā. areti. ⁊ Iaſ. # Plʒ bar. ⁊ Iaſo. # Et male P. ideo dic ſm eum ꝙ melioꝛ rō aſſignať in. l. iure ſuccurſuʒ. ſ. de iure do. + Illa lex potius diſcoꝛdat q̄ȝ ꝯcoꝛdet: ſed dic ꝙ nō obſta qꝛ ibi ſpāle ꝑpť dlictū filie qđ ipſa ꝯmiſit ꝯhē do mr̄imonium abſqʒ cōſenſu patris. ſʒ bar. ± Sequiť hāc gl. vſqʒ ad fi. Bart. hic. # Sequitur eam Bar. ⁊ Pau.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ℂ Amiſſam.i.filia nō perdet hoc lꝫ alij delegauerit:ꝛ ſic pater agit ea conſentiente ac ſi non delegaſſet.nec enim ſunt ſocij ✠ vt factum vnius alteri noceat:vt.ſ.de arbi.l.ſi duo.lꝫ ſint quaſi ſocij.vt no.j.de ſol.qui hominem.§.ſi gener.vnius enim ſociorū nomine ſuo tm̄:vt ibi. hic ſuo ꝛ filie:ſed ea facta ſui iuris nocet ei filie:vt ſubijcit cū eo caſu actio ſit ſolius filie:vt.C.de rei vxo ric actio.l.j.§. videamꝰ. et.§.ꝛ hoc. ſed certe immo videtur amiſſa quo ad filiā etiam ea exiſtente in poteſtate.et ſic non eſt opus cōſenſu eius: vt ſ.de pac. dota.l. cū dos. §.ſi vo.que eſt ꝯtra. Solu ✠ hic ipſo iure non ibi: per exceptionem ſic. vel ibi ✠ paſciſcēdo de nō petendo:hic delegando. Item nunquid ſunt due actiones vna patris:alia filie:an vna communis? hic innuit ꝙ due. ſed Jo. dicit ✠ vnam quam pater quādoqꝫ ſolus intentat. quandoqꝫ adiuncta perſona filie. quandoqꝫ ſola filia.aliud eſt i actione iniuriaruꝫ queſita patri per filium: quia ſunt due:vt.j.de iniur.l. paſ. Item not. ꝙ filia poteſt per alium quod non per ſe. ſic.ſ. que res pigno. obliga.poſ.l.ariſto. Sed magis dicitur non impedire ꝙ agere.ſic.j.de manumiſ.vindic.l.ſi pater.l fine.

eam actionem amiſſam[a] quā adiuncta filie perſona poteſt habere. Q ſi ſui iuris fuerit facta filia: nocebit eī[b] iſta ſtipulatio[c].

☞ Filia ſane mentis ſi eſt preſens ꝛ non contradicit habetur pro cōſentiente. Idē ſi propter furorē contradicere nō poterat: ſecus ſi ideo qꝛ erat abſens quoniam tunc non habetur pro ꝯſentiente nec diſſentiente: ꝛ ideo cuꝫ cautione rati tūc admittitur pater.h.d.Alexan.

ℂ Voluntatē autē filie cū pater agit de dote:vtruꝫ ſic accipimus vt conſentiat[d]:an vero ne contradicat filia? Et eſt ab imperatore Antonio reſcriptū filiaꝫ (niſi euidenter cōtradicat[e]) videri conſentire patri.✠ Et Jul.lib. xlviij. digeſt.ſcripſit quaſi ex voluntate filie videri experiri patrem ſi furioſam filiam habeat. nam vbi non poteſt per demētiam contradicere[f] conſentire quis eā merito credet[g]. Sed ſi abſens[h] filia ſit:dicēdum erit non ex voluntate eius id factum: cauendūqꝫ a patre rataꝫ rem[i] filiam habituram. vbi enim ſapit ſcire[k] eā exigimus vt videatur non contradicere[l].

☞ In dote que eſt cōmunis patri ꝛ filie ſolutio ſpontanea facta vni ſine ꝯſenſu alterius nō liberat ſoluentem ab alio niſi pecunia ſit ꝯuerſa in vtilitatem alterius directo vel per indirectū.h.d.cum.l.ſeq.Alex.

Paulus. Lex.iij.

Non ſolū aūt in exigenda[m] / ſed etiā in ſoluēda dote q̄[n] cōmunis eſt patri et filie vtriuſqꝫ voluntas exquiritur:nec alter alterius[o] deteriorem[p] ꝯdictionem facere pōt. ¶ Sed ſi pecunia ad patrē ꝑuenerit[q] quaꝫ filia acceperit actio de dote vtriuſqꝫ tolletur[r].

☞ Maritus ſoluens dotē patri vxoris ſine conſenſu eius:ſi pater poſtea alteri viro filie dat illam doteꝫ:filia repellit̄ ſi agat contra primum maritum.h.d.

Pomponius. Lex.iiij.

Si pater ſine ꝯſenſu filie dotem a viro exegiſſet:et eandem alij viro eiꝰ filie nomine dediſſet[s] /et mortuo patre filia cum priore viro ageret:doli mali exceptione repellitur[t].

☞ Vbi precedit matrimonium ꝛ ſequitur traditio dotis ex die traditionis dotis tempus computatur ad diſcernēdum pro quota parte fructus ad virum pertineant ꝛ pro quota ad vxorē ſoluto matrimonio. hoc dicit Alexan.

Vlpianus. Lex.v.

b ℂ Ei.ſ.filie. Sed quidā dicunt patri: quod non placet: ✠ quia et ſi filia nihil feciſſet/tamē pater in eum caſum non ageret.vt.C.de rei vxo.actio.l.j.§.videamus.

c ℂ Stipulatio.id eſt promiſſio facta extraneo.ſic.ſ.de ꝯditio.indebi.l.ſi non ſortem.§.penul.

d ℂ Vt conſentiat.ſcꝫ expreſſim.

e ℂ Contradicat.id eſt contradicendi cauſam habeat.vt.j.eo.l.dotem.ꝛ.l.ſi cū dotem.§.eo autem tempore. Sed contra.j.eo.l.titia.vbi pater debet probare eam cōſentire. Sed dic ✠ ꝙ probat eoipſo ꝙ non diſſentit. Item nota ✠ hic ꝙ qui tacet conſentit. Argu. contra.j.de fur.l.qui vas.§.vetare. Sed dic pro et contra.ſ.de procurato.l.filiuſfamilias.§.inuitus. Additio. Dic in propoſito ꝙ in actu in quo qs debet conſentire taciturnitas habetur pro ꝯſenſu:vt hic.ſed in actu in quo quis nō debet conſentire ratione honeſtatis non habet̄ pro conſenſu:vt in contrario.ſm̄ Bal.

f ℂ Contradicere.ſcꝫ filia.

g ℂ Credet.vt.ſ.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.patre.§.fi. Sed contra.ſ.loca.l.qui ad certuꝫ. Sed hoc ideo: ✠ qꝛ contradicere non poteſt niſi iuſtam cauſam contradicendi habeat etiā ſi ſapit:ibi ſecus.ſic ergo quaſi conſentit:vt.d.l.patre.ꝛ quaſi contrahit:vt.ſ.de nego.geſt.l.iij.§.ꝛ ſi furioſi.verſi.curatori. Sed vere non cōſentit nec ꝯtradicit:vt.j.de regu.iur.l.in negocijs. Itē hoc poteſt intelligi ✠ ſi non habeat cauſam contradicendi.

h ℂ Sed ſi abſens.non ergo pro eodem habetur abſentia ꝛ furor.ꝛ ideꝫ habes.ſ.de procur.l.ij.§.furioſus.ꝛ.j.de iniur.l. ſed ſi vnius.§. filiofamilias. Sed contra.j.de regu.iur.l.vbi.§.furioſus.ꝛ.j.de iure codicil.l.ij.§.furioſus. Solu. ✠ quo ad animum eſt abſens vt ibi: quo ad corpus preſens:vt hic.ꝛ ſic cum non contradicat nec contradicere poteſt: cum animus deeſt:vt.ſ.de procu.l.ij.cōſentire dicitur:vt hic.ꝛ ſic quo ad corpus accipitur hic:ſed ſi abſens ꝛc.ꝛ dicitur abſens ſi abeſt a loco vbi agitur/al's aliter.vt.C.de preſcrip.lon.tēpo.l.fi.ꝛ de hoc dicitur.j.de verbo.ſigni.l.abſentem.

i ℂ Ratam rem.ꝛ ſi omiſſa ſit de rato ſatiſdatio.dic vt.j.eo.l.ſi cum dotem.§.ſi pater. Item cum cauet de rato ſi moritur filia:ammodo ſtipulatio non cōmittitur:vt.j.rem ra.habe.l.ſi ſine.in fi.ꝛ.l.fi.in prin.

k ℂ Scire.debet ergo ei denunciari ſi ignorat:al's nō eſt opus:vt.ſ.de euic.l.herēnius.ꝛ de act.emp.l.j.in fi.

l ℂ Non contradicere.ſed ſi letitet dic vt.j.eo.l.ſi cum dotem.§.ſed ſi latitet. Item facit.ſ.de ꝓcura.l.non ſolum.§. ſi de dote.ſed ſequens.§.ſi pater.videt̄ contra. Sed ibi in actione iniuriaruꝫ que ſunt due.ꝛ ſi ſua agit pater non cauet:vt ibi.ſed ſi nomine filie agat ſic. ✠ vt.j.rem ratā habe.l.ſi ſine.§.fi.at actio de dote vna eſt:vt.ſ.pri.§.no. Vel dic ✠ ꝙ etiam ſi nomine filie agat:non caueat vt ibi.aliud ✠ ſi eius procurator.vt.d.l.rem ratā habe.nam priuilegiū patri datum nō tranſit ad aliū. ✠ ſic.j.de lega.ij.l.cum patronus.

Non ſoluꝫ. ¶ Caſus. Pater pro filia quam in poteſtate habebat dedit dotem titio marito filie.factum eſt diuortiuꝫ.certe dos reſtitui vel ſolui dꝫ vtriqꝫ tam patri ꝙ filie:qꝛ non ſolū in exigēda dote ſine in iudicio petenda actio de dote cōmunis eſt patris et filie:vt dictum eſt ſ.l. proxi.§. deniqꝫ. ſed etiam in ſoluēdo ſine iudicio: neqꝫ pater poteſt facere filie condictionem deteriorē in hoc. neqꝫ filia patris. Sed pone ꝙ maritus ſoluit pecuniam dotis mulieri tm̄:et dicta pecunia peruenit poſtea ad patrem:certe non ſolum actio que competebat mulieri q̄ recepit dotem:ſed etiam illa que cōpetebat pr̄i tollitur. Viuianus.

m ℂ In exigenda. exigitur ab inuito. ✠ vt.j.de leg. iij.l. fideicōmiſſa.§. ſi rem. exoluit maritus ſponte.videbatur eīm ꝙ licet non ſolus exigat tamen ſoli extra iudicium ſoluatur:vt in adiecto:vt j.de ſolutio. quod ſtipulatus.non tamen eſt ita: ꝛ econtra exigit procurator litis/non tamen ✠ ei ſoluitur.vt.j. de ſolu.l. h iure.

n ℂ Que.fit relatio ad id quod datur intelligi per precedens.ꝛ dic que id eſt actio. ✠ nā ipſa dos eſt viri conſumpta forte. vel ipſa dos eſt cōmunis eorum reſpectu iuris: qꝛ vterqꝫ habet actionē pro ea: vel dic que.i.quia. Sed qualiter eſt actio cōmunis? Reſpon. ✠ ſicut duobus heredibꝰ actio hereditaria:ꝛ ſic pro diuiſo: qꝛ ſic eſt in illa:vt.C.fa.hercíſ.l. ea que.ꝛ pater exercet ſuam partem ꝛ partem filie. Vel verius ✠ vtriqꝫ inſolidum competit vt duobus reis ſtipulandi.ſed pluſculum habet pater:ſcꝫ exercitiū.vt.ſ.l.proxi.§.deniqꝫ pater.ꝛ.C. de ho.que libe.l.fi.§.vbi.ꝯſenſu tamē filie vt hic:niſi in caſibus notatis in.d.§.deniqꝫ. Et ſm̄ hoc non oportet ꝙ ambulet actio de vno ad alium qd̄ raro fit:tn̄ quandoqꝫ contingit: vt.ſ. de vſufruc.l.adhuc. ✠ §.ſi operas.ſed vterqꝫ exercebit:diuerſis tn̄ caſibus:vt .C. de rei vxo. actio.l.j.§.accidit.ꝛ.§.videamus.ſꝫ ſm̄ hoc quare cauet de rato:vt.ſ.l.proxi.in fi.? Reſpon. propter filie conſenſum qui abeſt:ſine quo non agit niſi caueatur:quod in duobus ✠ reis ſtipulandi non eſt opus/cuꝫ ſine alterius conſenſu alter agat.

o ℂ Alter alterius.id eſt filie. vel etiam extranei qui dedit dotem ꝛ ſtipulatus eſt incōtinenti ſibi reddi:vt.j.de ſolu.l.qui hominem.§.ſi gener.ꝛ.ſ.de alie.iudi.mu.cau.fac.l.j.ꝛ.j.de reg.iur.nō debet.ꝛ.C.de an.excep.l.vt perfectius.

p ℂ Deteriorē.etiā ſi ſoluat̄ patri.vt.C.de rei vxo.actio.auf.ſed ꝗuis.

q ℂ Peruenerit.quod eſt qualitercunqꝫ in rem patris vertat:etiam ſi ſe denuo dotet ex ea cuꝫ hoc onus patris ſit:vt.ſ.de in rem ver.l.ꝛ ideo. in fi.ꝛ.l.ſeq.ꝛ.d.auf.ſed ꝗuis.idem ſi pater non habuit cauſam ꝯtradicendi:vt.j.e.l.ſi cum dotem.§.i.

r ℂ Tollet̄.qꝛ ipſo facto ratū habet.vt.j.rem ra.habe.l.paulus reſpondet nō tm̄.ꝛ.C.de cōdi.indebi.l.indebitū. ꝛ retro trahit̄.vt.C.ad macedo.l.fi. Itē no.ꝙ liberor ✠ ſoluēdo alij dūmodo pecunia ad creditorē perueniat. ✠ vt.ſ.de petitio.here.l.ſed ꝛ ſi lege.§.ſi minori. ibi:nam ꝛ ſi id ꝛc.ꝛ.ſ.de neg.geſt.l.ſi liber.ꝛ.j.de ſolu.l.quotiens. Accurſius.

Si pater. ¶ Caſus. Pater dedit dotē pro filia quā habebat in poteſtate:ipſe pater dotem repetijt ſolu.ma.ſine cōſenſu filie:ꝛ eam dotem tradidit alteri viro pro filia. certe dicit iuriſconſul.ꝙ filia agere cum priori viro non poteſt:ꝗuis patris exactioni nō ꝯſenſerit.repellit̄ enim doli exceptione. Viuianus.

s ℂ Dediſſet.quod facere debet:niſi clades aduenerit patri.vt.C.de rei vxo.actio.auf.ſed ꝗuis.

t ℂ Repellit̄.vt ꝛ.j.e.l.dotē.idem ſi extitit heres patri:vel habuit legatum equiualens doti.vt.j.eo.ſi cum dotē.§.ſi pater.al's ipſa contra virum ꝛ vir contra ſoceruꝫ vel eius heredē per ꝯditionem indebiti aget. vt.j.de ſolu.l.qui hominem.§.ſi gener. Accurſius.

✠ Illud nō expediebat dicere quia dato ꝙ eēnt ſocij tn̄ pacius vnꝰ alteri nō ſtudicat l acquiſitio.ſecꝰ in acquirendis. ſm̄ Pau.

✠ Reprobat ſꝫ oēs. ✠ Sequuntur iſtā. P. aret ꝛ. Jaſ. cōtra Bar.

✠ Et bene Bar. Pau. alex.ꝛ Jaſ.

✠ Cōcor.c. ſi ſuus ſciēte dño ꝛ nō ꝯdicēte domino ſuo in clero fuerit ordiarꝰ.di. liiij.ꝛ extra ca.nōne bn̄ dicimus in tex.ꝛ glo.ſu per ver.tacēdo.d̄ ꝓſūp. Facit regula.Qui tacet.de regu.iu.lib.vj. tacēs an ꝯſentire videat̄. vide ad longū do. Jaſ. in.§. itē ſeruiana.ver. vbi formalit̄ dicit bar to.inſtit. de actio.

✠ Et bene ſm̄ Bar.

✠ Et bene ſm̄ Clau.

✠ A cōtrario ſenſu ſꝫ Jaſ.

✠ Dic melius ꝙ ibi requirit ꝯſenſus hic ſufficit ꝯdictionem ceſſare ſm̄ Bal.ꝛ Jaſ.

✠ Idē imo.

✠ Dic melius ꝙ qñ requirit verꝰ conſenſus furioſus et abſens ꝯparatur: ſed qñ ſufficit nō ꝯdicere nō ꝯparantur: vt hic ſm̄ bar.b.ꝛ Pau.

✠ Nihil eſt ſm̄ p.ꝛ Jaſ.

✠ Ideꝫ pue dic.

✠ Immo idē ſm̄ Jaſ.

✠ Hoc ē verū in priuilegio perſonali. vt i regula priuilegiū. extra de regu.iu.li.vj. naꝫ i dubio etiā nō trāſit ad heredes.vt no.l l.maritū.j. eo.cū ꝯcor. glo.in ſum. xxv.q.ij.

✠ Et etiam qñqꝫ a volēte. Areti.et Jaſ.

✠ Reprobatur ſm̄ bar. ꝛ Jaſ.qñ mādatum faceret mētiōeꝫ de viro exigere: ſecꝰ ſi de viro agere quo caſu glo.hꝫ verꝫ ſm̄ Alexā.

✠ Plꝫ bar.

✠ Et male bar.ꝛ Jaſ.

✠ Iſta ſimilitudo diſplicet bar. P. ꝛ Imol.ideo dic aliter vt peo ſdē hic.

✠ Al's eſt lex.ſed et ſi quis.

✠ Singularia glo. ſm̄ Pau.hic.

✠ Ope exceptiōis nō ipſo iure.h. et Jaſ.

✠ Hec glo. eſt ordi. ad hoc quod h dr̄. et facit ad deciſionē.q. virus ſoluens creditori creditoris liberetur.ꝛ cōcludunt doc. et alex.h vt p glo. ꝙ ſic ſi pcīu ad pncipale creditorē perueniat.de ꝗ el in.l. ſolutū.l apoſtl. ſub eo.ver. ꝛ ibi omino alexan.j.de ſolu.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

De diuiſione.¶Caſus. Ad euidentiā huius.l.ita pmitto. Certū eſt ꝙ pro oneribus mrimonij maritus lucrifacit dotis fructus. vt.C.de iure do.pro oneribus.vnde ſi eſſet ceptū matrimoniū in kalen. ianuarij:⁊ tradita marito dotis poſſeſſio ⁊ per totū annū duraſſet matrimoniū totius illius anni marit⁹ fructus dotis lucrifaceret. ſi autē duraſſet tm̄ p partē anni p illa parte lucrifaceret fructus.⁊ in iſto vltimo loqtur hec.l. Et ponit talem caſum. Titius ꝯrit mrimonium cū berta in kal'. Januarij.poſtea in kalē. februarij fuit data marito poſſeſſio rerū dotaliū. durauit matrimonium p ſex menſes a tempore nuptiarum ꝯctarum.maritus ergo dꝫ habere fructus pro tēpore ſex menſium. Sed nūquid cōputabit ſibi tp̄s quo ad fructus lucrandos a die contractarum nuptiaruꝫ:an a die quo tradita fuerat ei poſſeſ? Et rn̄. iuriſcōſul.ꝙ cōputabitur ei tp̄s a tēpore quo fuit ei tradita poſ.⁊ ita non hēbit dimidiā pteꝫ fructuū ꝗuis p dimidiā partē anni durauerit mrimoniuꝫ. imo p.v.mēſibus tm̄.pōt em̄ marito ſua pigritia iputari.q̄re nō fecit dari ſibi dotē tēpore quo nuptias ꝯrit.⁊ hoc dicit. Viuia.

De diuiſione[a] anni[b] ei⁹ quo diuortium factum eſt queritur an ex die cōtracti matrimonij/an ex die traditi[c] marito fundi maritus ſibi[d] cōputet tempus? Et vtiqꝫ in fructibus fundi a viro retinendis/neqꝫ dies dotis conſtitute[e]/neqꝫ dies nuptiarū[f] obſeruabitur:ſed quo pmum dotale predium conſtitutum eſt/id eſt tradita poſſeſſio eſt[g].

☞ Si precedat traditio nomine dotis:⁊ ſequātur nuptie ad cognoſcenduꝫ pro quarata temporis fructus ſpectant ad virū inſpicitur dies nuptiarū:⁊ ideo fructus ante percepti mulieri reſtituendi ſunt.hoc dicit Alexander.

Papinianus. Lex.vj.

Si ante[h] nuptias fund⁹ traditus eſt:ex die nuptiarum[i] ad eūdem diem ſequētis anni cōputandus eſt annus. Jdē in ceteris annis obſeruat[k] donec diuortium fiat. Naꝫ ſi ante nuptias traditus ſit:⁊ fructus inde percepti:hi reſtituendi ſunt quandoqꝫ[l] diuortio facto:quaſi dotis[m] facti.

a ¶De diuiſione. dic ex quo ⁊ vſqꝫquo fruct⁹ dotis ſunt viri. ⁊ certe ex q̄ hec duo ✠ interuenerunt.ſ.ꝙ mrimoniū eſt:⁊ dos data:alterū tm̄ non ſufficit.(Nam ‡ ante mrimoniū date dotis fruct⁹ augent dotē. poſtea date ex die quo eſt data:fructus ſunt viri:vt hic.⁊ i ſeq.l.⁊ hoc vſqꝫ ad vltimū annū mrimonij ſi modo ⁊ onera ſubijt/al's nō.vt.j.e.l. in inſulam.§.vſuras.⁊ de excep.do.l.fi.in prin.⁊.ſ.de iur.do.l.cū poſt.§.in domum.qui vltimus annus incipit habito reſpectu ad principiū quādo predicta duo ꝯcurrunt:vt hac.l.at fructus vltimi anni diuiduntur:vt pro quota durauit matrimoniū pro tota habeat vir:p alia vxor. vt j.eo.diuortio.⁊.C.de rei vxo.act.l.j.§.ſed ⁊ nouiſſimi.) Alij dicūt # ꝙ hic durauit matrimoniū per annū vel minus:erūt ergo fructus viri ex quo hec duo concurrunt vſqꝫ ad finem matrimonij.

b ¶Anni eius.i.vltimi anni matrimonij.

c ¶Traditi.conſtante matrimonio.

d ¶Sibi.i.ad ſuum cōmodum vt lucretur fructus.

e ¶Conſtitute.pacto ſine traditione:ne ſibi ſtatim contradicat.

f ¶Nuptiarum.ſ.contractarum ſi non tunc tradita erat.

g ¶Poſſeſſio eſt.nuptijs precedētibus:ſecus # ſi poſſeſſionis traditio nuptias preceſſit:quia tūc augent dotem:vt.j.l.proxi. ⁊.ſ.de iure do.l. dotis fructus.§.j.preterea ⁊ alia ratione: ✠ qꝛ dotale prediuꝫ non pōt dici ante matrimoniū cōtractum:lꝫ quaſi dotale ‡ dicatur quo ad hoc vt alienari non poſſit:vt.ſ.de fun.do.l.iiij.nā dos ſine mrimonio eſſe non poteſt:lꝫ matrimonium ſine dote eſſe poſſit:vt.C.de dona. ante nup.l.fina. Jtem contracto prius matrimonio.ſ.ante dotis traditionē non habet maritus fructus donec ſecuta fuerit traditio. Jmputari em̄ debet marito ꝙ fundū ſibi dari non petijt:vnde nō lucratur fructus # lꝫ onera ſubeat:⁊ ideo non niſi a tempore more ſibi lucratur fructus:cū actio bone fidei ſit:ſcꝫ ex ſtipulatu # quaꝫ habet:vt.ſ.de vſur.l.mora. §.in bone fidei.⁊.C.de rei vxo.actio.l.j.§.ſed ⁊ ſi non ignoramus. ſed videtur mulier eſſe in mora eoipſo ꝙ percepit fructus:⁊ vir ſubijt onera:vt.ſ.de actio.empt.l.iulianus.§.ex vendito.⁊.C.de actio.emp.l.curabit. Sed pone ✠ mulierem fructus nō percepiſſe:vt arg.ſ.de vſur. l.videamus.in prin. Vel pone eam obtuliſſe:equum eſt marito ſuam negligentiam imputari:vt.C.de anna.excep.l. vt perfectius.al's ergo preterꝙ in iſtis duobus caſibus eſt in mora.argu.dictarum.ll.⁊ facit.j. de vſucap.l.ſi aliena.in princi.

Si ante.¶Caſus. Titius contrahere matrimonium cum ſeia volebat:⁊ ſeia nōle dotis tradidit dicto titio futuro marito fundum ante nuptias.poſtea nuptie contracte fuerunt.certe dicit iuriſcōſul. ad hoc vt maritus lucrifaciat fructus computatur ei tempus quo durauit matrimonium a tempore contractarum nuptiarium:⁊ non a tempore traditi fundi. Quid ergo erit de fructibus perceptis a marito ante nuptias contractas? certe illos non lucratur maritus.imo quaſi dotis factos tenetur reſtituere mulieri. Viuianus.

✠ Jmmo tria reqrun tur.qꝛ vltra hec duo reqrit tertiuꝫ ꝙ vir ſupportet onera mrimonij.vt.j. ſubijcit ſꝫ bar. pau.⁊ Jaſ.

‡ Ab iſta pte vſqꝫ ad verſi.alij dicunt ⁊c. eſt additio et non de glo. accurſij.ſm P.⁊ Claudia.

Jſta caſ⁹ poſitio ē eadeꝫ i effectu cum prima ſm Barto.

Sequuntur bar.p.et Jmol.

✠ Plꝫ pau.

‡ Jdem tꝫ bar.⁊ imol.

Quia fructus recepti ante traditionē vidētur fuiſſe recepti p mulierēꝫ mora viri nō petētis.ſm bal.

Sequūt hāc glo.B. B.p. Jmo. aret.⁊ Jaſ. lꝫ Rayne.⁊ Albe.ꝯtra.

✠ Jſta rn̄ſio glo.plꝫ pau. et bar. ſꝫ diſplicet Jmo.areti. alex.⁊ Jaſ. ſm quos in

b ¶Si ante.ſecus ſi poſt:qꝛ tunc ex die traditionis.vt.ſ.l.proxi.

i ¶Ex die nuptiarum.contractarum:tunc enim incipit eſſe dotalis:vt ſ.l.proxi.in fi.

k ¶Obſeruatur. vt ſciamus quota parte vltimi anni durat matrimonium. Accurſius.

☞ De fructibus diuidendis inter maritum ⁊ vxorē debēt ante omnia deduci impenſe facte gr̄a ipſoꝝ fructuū ſiue p vxoreꝫ ſiue per maritū/ſiue p vtrunqꝫ facte ſint:⁊ hoc ſiue matrimoniū durauerit min⁹ anno:ſiue pluribus annis:⁊ reſiduū fructuū diuidi debet.h.d. Alexan.

Ulpianus. Lex.vij.

Fructus[n] † eos eſſe conſtat qui deducta impēſa[o] ſupererunt. Qđ ſceuola et ad mariti et ad mulieris impēſas refert[p]. Nā ſi mulier[q] pridie[r] vindemias doti dederit:mox ſublatis a marito vindemijs diuertit[s]:nō putat ei[t] vndecim dūtaxat[v] menſium fructus reſtitui:ſed ⁊ impēſas[x] † que anteꝙ portiones fructuū fiant[y]:deducende ſunt. Jgitur[z] et ſi maritus aliquid impenderit[a] in euꝫ annum:vtriuſqꝫ impenſe concurrent[b]. Et ita eſt[c] ſi impēſarum[d] a muliere factaruꝫ ratio habeatur:cum plurimis annis in matrimonio fuerit:neceſſe eſt primi anni[e] computari tempus quod ſit ante datum predium.

l ¶Quandoqꝫ.i.quādocunqꝫ.

m ¶Quaſi dotis. illud q̄ſi ‡ eſt expreſſiuum veritatis:vt.ſ.de iure dot.l. dotis fructus.⁊.j.eod.l. diuortio.§. item ſi meſſes. Sed quid ſi puellam decem annoꝝ duxi de facto # et ſubeo onera ei⁹: an lucrer fructus rerum ſuarū? Rn̄. # nō.p.l.iſtā ⁊ precedentē:ſed quidaꝫ vt Azo.ſic. et hoc de eqtate:qꝛ que eſt rō ꝙ lucretur poſt matrimonium: qꝛ ſubijt onera:eadem ⁊ ante:ergo idē ius. argu. ſ.ad.l.aquil.l.illud.⁊ ad hāc et ſuperiores ⁊ ſimiles dicunt ꝙ nō ſubibat onera.ſed p.l.municipalem. hn̄ hec eqtas ſeruatur.bononie. Accurſius.

Fructus. Caſus in hac lege ſatis patet in glo.penul.hic.

n ¶Fructus. Dixit ſuperioribus.ll.virum lucrari fruct⁹ pro eo tēpore quo durauit matrimoniuꝫ et predium fuit dotale:nūc de quibus fructibus dicat audiamus.

o ¶Jmpēſa.non q̄libet/ſed q̄ gratia fructuum ✠ fiat:vt.j.l.diuortio.§. impendia.⁊.ſ.de peti.here.l.ſi a p̄re.§.pe.nullus em̄ caſus ⁊c.vt.ſ.fa. her.l.fundus qui.⁊ hoc inſpecto exitu ‡ interim tn̄ vere eſt fructus. ſic ⁊.ſ.pro ſoc.l.mutius.⁊ facit.j.de leg.j.l.nō amplius.in pn̄.⁊.C.de fruc. ⁊ li.expen.l.j.⁊.j.ti.j.l.iij.§.j.⁊.ſ.de vſur.l.qđ in fructus.

p ¶Refert.⁊ primo ponit de expenſis mulieris:poſtea viri qn̄ mrimonium durauit minus anno:poſtea dicit qn̄ pluribus annis.

q ¶Mulier.nunc de muliere.

r ¶Pridie vindemias.puta kal'.ſeptembris.

s ¶Diuertit.puta kal'.octobris.⁊ ſic per mēſem durauit matrimoniuꝫ. nam tm̄ durat vindemia:vt.C.de fer.l.oēs.⁊ ſm hoc verbū mox determinat vel verbū diuertit/vel verbum ſublatis:al's autē aliter accipitur hec dictio mox.ſ.de iudi.l.per interuallum.⁊.ſ.ſi cer.peta.l.j.

t ¶Ei.ſcꝫ mulieri.

v ¶Dūtaxat.ſine expenſis.ſ.vt ſubijcit.nam cum expenſis reſtituit fructus.xj.menſium.

x ¶Sed ⁊ impēſas.putat reſtitui. Azo.quas fecerat mulier colendo vineam anteꝙ traderet viro.

y ¶Fiant.i.anteꝙ diuidantur fructus.

z ¶Jgitur et ſi.nunc de viro.

a ¶Jmpenderit.vindemiando.

b ¶Concurrent.qꝛ quilibet ſuos deducet. Additio. Vel dic concurrent id eſt compenſabūtur vſqꝫ ad ꝯcurrentem quātitatem:reſiduum diuidetur ſm Bal.

c ¶Jta eſt.i.ſimiliter eſt ⁊c.⁊ qđ ſubijcit neceſſe:ſubaudi ibi enim ⁊c.

d ¶Jmpenſarum. Berta # nupſit titio kal'.octobris:⁊ vineam plenaꝫ dedit in dotem in qua colenda impēderat.x.⁊ durauit matrimoniū.x. annis.⁊ plus vno mēſe:⁊ ſic ſolutum eſt in kal'.nouembris. ſicqꝫ vinea redditur vacua mulieri.fructus vltimi anni diuiduntur.⁊ pro.xj.partibus mulieri redduntur pro.xij.qua durauit matrimoniuꝫ viro relinquitur.expenſa tamē quam fecerat mulier in colendo ante datā vineaꝫ deducitur.ſi autē vltimus annus matrimonij fuiſſet cōpletus:qꝛ ſolutū eſt matrimonium in kal'.octobris:⁊ ſic vineaꝫ plenam reſtituiſſet vir ſicut acceperat:non deduceret # mulier expenſas ante factas:qꝛ nec vir quas in vltimo anno fecit:vt.j.l.proxi.§.interdū retinebit.⁊.§.ipēdia. in fi.§. Sed quidam ✠ indiſtincte dicunt ꝙ hic dicitur ſiue ſit cōpletus vltimus annus ſiue non.⁊.§.impendia.in viro qui non deducit intelligunt:vtpote cum omnes fructus ei remaneant. Accur.

e ¶Primi anni.ſcilicet matrimonij non totius ſcilicet anni.ſed eius qđ ceſſit ante datum predium.ſ.in dotem ſiue ſimul cepit eſſe matrimoniū ⁊ dos/ſiue ante matrimonium ⁊ poſtea dos:vt expenſa tunc temporis facta mulieri reddatur. Sed de quib⁹ fructibus fit hec deductio? de primo non:quia diu conſumpti ſunt.de vltimis non:quia in eis non impendit:

dote nō ꝯſtituitur mora re ipſa:ſed op⁹ eſt interpolatiōe vl lapſu tp̄is.

‡ Sequuntur hāc glo. bar.⁊ pau.

† Fruct⁹ dicūtur q̄ deducta ipēſa ſupſunt.cōcor.glo.l.c. grauis.ſup ver.fruct⁹. extra de reſti.ſpolia.

† Cōcor.c. vobis.ſtex.⁊ glo.ſuper verb.q̄d ad cauſas.xij. q.ij.⁊.c.paſtoral.extra de deci.

Addeꝙ opi.azo. vt colorē ſeqt Bal.⁊ doc. in.l.fi.l pe. colū.C.qui po.i pigno. hab.

Hoc verꝫ qn̄ maritus ſciebat dictū mrimoniuꝫ nō poſſe teneri.al's lucraretur fruct⁹ ſaltē tanꝙ bone fidei poſſeſſor ſm pau.

✠ Querendoꝝ vel cōſeruādorū:ſm Pau.

‡ Jſta glo. reputat val de ſing.ſm are.⁊ Jaſo. ad h' ꝙ fructus dicunt deductꝫ expēſis ſterptatiue non vere.

Sequūt eā ſalȳ. bal. ⁊ alexā.

Jdē pau.

✠ Et male ſm pau. et alex.licet ꝯ Rapha. cuma.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

pendit: ſed de vltimis dic: quia loco priorum ſunt. argu. ĵ. de lega. ij. l. imperator. in fi. ꝛ. l. ſeq.

a Diuortio. al's lex. al's. §. papinianus. Et dic Berta nupſit titio ĩ kalen. octobris ꝛ vineam dedit in dotem vuis plenam: ſequenti menſe: ſcilꝫ kal'. nouembris. iam percepta vindemia locauit vir fundū ad annū pro. xij. ꝛ in eodem anno in fine ianuarij ſolutum eſt matrimonium: ꝛ ſic durauit matrimoniū quattuor menſibus a die quo fuit contractum: ſed a tẽpore locationis ꝑ tres menſes. Certum eſt autem fructus debere diuidi huius anni inter virum et vxorem: ꝛ ꝑ quota parte anni durauit matrimoniū pro rata habeat vir: pro alia vxor. vt. s̃. eodẽ. l. de diuiſiõe. Quero ergo q̃tum dicas hoc duraſſe matrimonium / vt ſic ſcias q̃tã partem vindemie ꝛ mercedis debite ex locatiõe habeat vir. Ad quod dic ꝙ ſi inſpicitur tempus locationis inuenies tribus menſibus duraſſe: ꝛ ſic vindemiam totam preambulam: ꝛ quartam mercedis habet vir: quod eſt abſurduꝫ: quia ꝛ ſi in kal'. nouẽbris iam percepta vindemia fieret diuortium: totum vindemiam haberet vir: quod eſt falſum. vt. s̃. e. l. fructus. ſi vero inſpicias tempus quo fuit matrimonium contractum inuenies duraſſe matrimonium quattuor menſibus: ꝛ ſic tertiã partem vindemie ꝛ mercedis habet vir: et hoc eſt verum. ꝛ ſic annus incipit a die cõtracti matrimonij: ꝛ a die date dotis / non a die locationis. ꝙ aũt tempus cõtracti matrimonij ꝛ vinee date in dotem inſpiciatur: ꝛ non tempus locationis probat in contrario caſu. Nam pone econtra ꝙ poſt perceptam vindemiã dedit mulier viro in dotem vineam vacuam in kalẽ. octobris vel nouẽbris: ꝛ eodem anno kal'. martij maritus locauit eandẽ pro. xij. mẽſe aprilis factuꝫ eſt diuortiũ. Quero ergo quãtam partem mercedis habet vir: Et qdẽ ſi inſpicias tẽpus locationis habet. xij. q: extũc vno mẽſe durauit matrimoniũ. ſi aũt tẽpus matrimonij qđ durauit quinq; vel ſex mẽſibꝰ ꝑ tanto lucrabitur vir: ꝛ hoc eſt verũ. vindemia aũt preambula a muliere ante cõtractũ matrimoniũ percepta nõ diuidit. vt. ĵ. ea. l. §. apparet ꝛc. quod hic iungas. H. Accur.

Si fundus plenus fructibus datur ĩ dotem tempus locationis inſpicitur vt ſciamus quid percipitur de penſiõe. i. ꝑ quã to tempore percipitur penſio. tẽpus vero matrimonij inſpicitur vt ſciamus pro quota parte anni de penſiõe vir lucratur: ſed ſi fundus vacuus datur in dotem / tempꝰ locatiõis pro nullo inſpicitur. h. d. vſq; ad. §. ob donationes. h. d. Bar.

Papinianus. Lex. viij.

Diuortio[a] facto[b] fructus[c] diuidi ait[d]: nõ ex die locationis[e] / ſed habita ratione precedentis temporis quo mulier in matrimonio[f] fuit. Neq; eniꝫ (ſi vindemie[g] tempore fundus[h] in dotẽ datus ſit cũq; vir ex kalen. nouẽbris primis fruẽdũ locauerit[i] mẽſis ianuarij[k] ſuprema[l] die facto diuortio) retinere virũ ꝛ vindemie fructus[m] ꝛ eiꝰ ãni quo diuortiũ factũ eſt quartã[n] partẽ mercedis equũ eſt[o]. Alioquin[p] ſi collectis[q] vindemijs altera die diuortiuꝫ intercedat: fructꝰ ĩtegros retinebit[r]. Ita q; [s] ſi in fine mẽſis ianuarij diuortiũ fiat: ꝛ quattuor[t] mẽſibus matrimonium ſteterit: vindemie fructus[v] et quarta portio mercedis inſtantis anni confundi[x] debebũt vt ex ea[y] pecunia tertia[z] portio viro relinquatur. ¶ Econtrario[a] q; idem obſeruãdum eſt. nam ſi mu

b ℭ Facto. Idẽ ſi morte ſit ſolutũ matrimoniũ. Ir. naꝫ ſic fit redditio ꝛ diuiſio. vt. C. de rei vxo. act. l. j. §. ſed ꝛ nouiſſimi. in caſu videtur contra. ſcꝫ ſi ſuperſtes mulier ſit alenda ab heredibus viri infra annũ cũ aliud nõ habeat. qđ dic vt. C. de rei vxo. actio. l. j. §. exactio.

c ℭ Fructus. naturales ꝛ induſtriales quos vir percepit ꝛ mercedes debite marito ex locatione fundi dotalis vt declarãt inferiora. nam oĩa hec ſunt fructus. vt. s̃. de vſufru. l. arboribus. §. j.

d ℭ Ait. ſcꝫ papinianus de ſe loquens: vt ibi. ꝛ teſtimoniũ eius verũ eſt: de ſe loquens euangeliſta Ioannes: ꝛ ſunt ſimilia. s̃. de adop. l. ſi pater. §. qui duos.

e ℭ Locationis. qualiter hoc fit ſtatim in lr̃a explanat. Azo.

f ℭ In matrimonio. qui fundus fuit datus in dotem. vt. s̃. eodẽ. l. de diuiſione.

g ℭ Vindemie. non percepte. puta kal'. octobris quo etiam die fuit matrimoniuꝫ contractum.

h ℭ Fundus. vineatus.

i ℭ Locauerit. pro. xij. aureis. puta in annum.

k ℭ Ianuarij. puta eiuſdem anni.

l ℭ Suprema. i. vltima. ſic. ĵ. de vulga. ſubſti. l. ex duobus.

m ℭ Fructus. omnes. Azo.

n ℭ Quartam. quia quarta parte anni ſtetit matrimoniũ a die locationis vſq; in diem diuortij.

o ℭ Equum eſt. quod fieret ſi a die locationis tempus quo fructus diuiduntur inciperet: qđ non eſt verum ratione cõmuni: q: cũ non plus tertia parte anni matrimoniuꝫ ſteterit: nec plus debet lucrari de fructibꝰ. vt. ĵ. de regu. iur. l. ſm naturam. Item ratione ſpeciali: q: ſequitur incõueniens vt ſubijcit: alioquin ꝛc.

p ℭ Alioquin. i. ſi dicas lucrari omnes ſecuta locatione: ergo idẽ erit ea non ſecuta. nam ad abſurdum ſequitur aliud abſurdum.

q ℭ Collectis. i. perceptis a marito.

r ℭ Retinebit. ſ. vir. qđ eſt falſuꝫ. vt. s̃. l. proxi. ideo aliud dicẽdũ vt ſubijcit. ĵ. ea. l. §. nõ ſolum.

s ℭ Itaq;. nunc ſoluit predicta.

t ℭ Et quattuor. octobris / nouẽbris / decẽbris ꝛ ianuarij. Io.

v ℭ Fructus. omnes deducta impẽſa. vt. s̃. l. proxi.

x ℭ Confundi. i. cõmiſceri. ſic. C. de colla. illam.

Et bene bar. ꝛ pau. Caſum po a nit.

Immo nõ erat certũ ante tpa iſtiꝰ legis: ſꝫ videbat ꝙ oẽs fructus percepti deberent ſpectare marito q: idẽ cõtingit ĩ vſufructuario. Pau.

Iſta glo. male q̃rit: ſꝫ in iſta. l. erat q̃ſtio a q̃ tpe maritus lucraretur fructꝰ. videlꝫ an a tpe cõtracti matrimonij vl' a tpe locatiõis. Pau.

Non totiꝰ / ſꝫ illorũ triũ menſiũ quibꝰ durauit mr̃imoniũ poſt locationẽ. P.

Sequit Bar.

Iſta gl. relata ad textuꝫ nõ põt ꝓcedere: ſꝫ haberet veruꝫ q̃ñ dos cõſiſteret in re mobili. P. Imo. et Iaſ.

Amplia hic hãc gl. vt procedat etiam ſi mulier non fuerit dotata. ſm gl. et do cto. i. l. ſi cũ dotem §. ſi maritꝰ. ĵ. e. ꝛ in. l. quod ſi nulla. ĵ. de relig.

Improprie non ꝓprie ſꝫ iaſ.

No. glo. ĩ ſ[…]cto tex. ꝙ nõ ẽ abſurdũ vt q̃s locat de ſe ipſo ĩ tertia perſona ſm Imo. alex. et Ja.

Abſurduꝫ ſequit abſurdum.

y ℭ Ex ea. i. vindemie eſtimatione: ꝛ quarta portione mercedis. Io.

z ℭ Tertia portio. i. tres aurei: ſed cur non tertia cũ tertia parte anni durauit matrimoniũ: Reſpon. non debet ante cõputari illa pẽſio ꝙ debeatur: ſed non fuit debita marito niſi tribus mẽſibus: aliud ſi prius locaſſet. nam ciuilis ꝛ naturalis acceſſio equiualet. vt. s̃. de vſur. l. vſure. et de peti. heredi. l. mercedes. Sed opponitur ergo inſpicitur tempus locationis quod in principio negauit: Reſpon. tempus locatiõis inſpicitur vt ſciamus qd percipitur. tẽpus matrimonij vt ſciamus pro quota parte anni lucrifaciat vir in id quod percipit: ꝛ ſic pro tertia. vnum ergo aureum de tribus habebit vir. Sed quare pro primo menſe aliquid de penſione habet: Rñ. quia in illo ſubijt onera matrimonij. vnde etiam emolumentuꝫ habeat. vt ĵ. de regu. iur. l. ſm naturam. al's ſi pro illo menſe non haberet nõ tertiã quarte / ſꝫ quartã quarte haberet vir pro onere. Item cur tota merces. ſ. xij. aurei veniunt non ĩ contributione vt totus fructus: ſeu cur non lucratur totam tertiaꝫ mercedis: cum ꝛ tanto tẽpore ſuſtinuit onera matrimonij poſt locationem: Reſpõ. quia ille. ſ. fructus vinee totus eſt perceptꝰ: ſed non tota merces. Sed opponit q: ꝛ penſio videt percepta fictione iuris. vt. ĵ. de reg. iur. l. qui actionem. maxime quia viri ſolicitudine ſola: ſed fructus etiaꝫ ſola natura percipiunt. vt. s̃. de rei vẽ. l. ſi nauis. Sed poteſt rñ. vt. ĵ. de regu. iur. l. minus. Alij q: mulier grauat in colono cui habet neceſſe ſtare. vt. ĵ. eo. l. ſi filio. §. pe. ꝛ arg. ĵ. de bo. auc. iud. poſ. l. in venditione. nam hic fit tranſiatio ex neceſſitate: vt ibi. ꝛ ideo releuetur in alio vt nõ cõtribuat penſionem totaꝫ. vt arg. s̃. de iureiur. l. eum qui. Vel dic ſm eos qui dicunt pẽſionem non niſi in fine anni eſſe ſoluẽdam totam: ꝙ penſio cũ effectu peti nõ potuit: ꝛ ſic nõ cõtribui: ſed illud dic vt not. C. loca. l. edẽ. Alij vt Io. dicũt ꝙ tria cõtribuuntur re: ſed. ix. ſpe / ꝑ rata iiij. menſium. de. xij. mẽſibus. q. d. vno menſe detracto ne. xij. menſiuꝫ fiat cõtributio. vt eſt argu. ĵ. eodem. §. item ſi meſſes. ꝛ. §. interdũ. nam in mercede idem qđ in fructu. vt. s̃. de peti. heredi. l. mercedes. vl' fit cõtributio cum ea omnino debebuntur. i. completo anno. nam ſi ex nouẽ aureis reſiduis contribueremus quattuor pro quattuor mẽſibꝰ: ꝛ alios quattuor pro alijs quattuor: ponendo vnum aureum pro vno menſe ſuperflueret vnus aureus pro quo eſſet adijciendus alius menſis: ꝛ ſic iſtuꝫ vltimum annum matrimonij faceremus de. xiij. menſibꝰ: qđ eſſet abſurduꝫ. Cõtribuemus ergo ſic ꝙ pro primis quattuor mẽſibus conferemꝰ. iiij. aureos ꝛ dimidiũ de. ix. ꝛ ſic ſuperunt alij quattuor aurei et dimidius pro alijs quattuor ſm Io. Sed Azo ꝛ. R. nec re nec ſpe tribui nouem dicunt: ſed mulier integra habeat. ꝛ ad dictos. §. reſpondent ꝙ vir nihil lucri habuerat eo anno de eo fundo. hic ſic. Iteꝫ an ſine ceſſione aget mulier cõtra colonum pro reliquo tempore ex locatiõe mariti: arg. ꝙ ſic. s̃. de dona. inter vir. ꝛ vxo. l. vxor marito. Sed dic cõtra. C. per quas perſo. no. acqui. l. j. ſed cedere debet vir. vt. s̃. de peti. here. l. iulianus. Alij ꝙ caueat maritus de dãdo cum habuerit ſeu nũc det q̃tum vendi poteſt hoc nomen. vt. ĵ. ad. l. falci. l. in q̃titate. §. magna. ꝛ. ĵ. eo. l. ſi filio. §. fi. Item ſiue dicas tria tm̃ ſiue etiam. ix. ꝯtribui: nõne fructus duorũ ãnorũ cõtribuũtur ſaltẽ in parte: ꝛ tamẽ nõ niſi tertia parte vnius anni durauit matrimoniuꝫ: Reſpõ. nõ cõtribuitur. nam annus incipit a die tradite vinee. vt. s̃. e. l. de diuiſiõe. nõ a die quo fuit culta ãno precedẽti. perinde ergo habetur ac ſi iſte ãnꝰ eſſet fertilior altero. ꝛ facit. ĵ. §. in ſeruo.

a ℭ Econtrario. Bene dicit econtrario. quia. s̃. loquitur quãdo mulier dedit fundum in dotem anteq̃ perciperet vindemiam. hic loquitur q̃ñ iam perceperat vindemiaꝫ. Itẽ bene dicit idem: quia in vtroq; caſu circa diuiſionem fructus vel mercedis computat tempus non a die locationis: ſed cõtracti matrimonij ꝛ traditi fundi. Sed male videtur dicere idem. quia. s̃. dicit diuidi illam portionem mercedis tm̃: id eſt quartam que ceſſit ꝛ venit conſtante matrimonio: hic totam. nam ſm illud eſſet hic diuidenda duodecima tm̃ pars vt eius dimidiam vir haberet: quia durauit matrimonium per ſex menſes. Poteſt tamen dici ꝙ in hoc caſu benignius agatur cum marito qui nullum alium habuit fructum cõſtante matrimono. ſed. s̃. habuit alium. ſ. vindemiã: vt aſſignatur in vtroq; caſu. Azo. ꝛ ſic idem. ſed nõ per omnia ideꝫ. ſic. s̃. ad velleia. idem. nam ꝛ. s̃. fructꝰ cõtribuuntur: hic mulier habet. vt. ĵ. e. §. apparet. Alij dicũt per omnia idem. ꝛ dicũt ꝙ ſupra fructus fuerũt. xij. quarta pars mercedis tria. ꝛ ſic. xv. de qbus habet vir. v. vxor decem: cum tertia parte anni durauerit matrimoniuꝫ. Item ꝛ hec locatio pro

Et bene Bar. Pau. Imo. ꝛ alex.

Approbat ꝑ Bar. Pau. alex. ꝛ Ja.

Idẽ bar. Imo. ꝛ iaſ.

Et bene Bar. Pau. Imo. ꝛ iaſ.

Omnes reſpõſiones h poſite diſplicẽt bar. pau. Imol. et Ja.

Singularis glo. ſm Imo. ꝛ iaſ.

Et bene. ĩmo illa non ẽ debẽt eẽ ꝓcipua ipſiꝰ vxoris. bar. pau. Imol. alexã. ꝛ iaſ.

Et bene Bar. Pau. Imo. ꝛ iaſ. ꝛ ꝓcedit niſi in ſubſidiũ: q: maritꝰ nõ poſſit reperiri. ſm eoſdẽ.

Et bene bar. ꝛ imol.

Sequit Bar. Pau. ꝛ Imola.

Et male Bar. Pau. alex. ꝛ Iaſ.